

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 103. — ŠTEV. 103.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 3, 1921. — TOREK, 3. MAJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

SPLOŠEN PREGLED DELAVSKEGA POLOŽAJA

SOGLASNO S POROČILI SE JE DOSEGLO VIŠEK NEZAPOLNOSTI IN OBENEM SE JE PRIČELO TUDI GIBANJE ZA POKRATKE NA FARMH.

Splošna tendenca proti skrčenju plač po celi deželi obnem z razpoloženjem delavcev v iztočnih državah, da se upirajo vsakemu skrčenju plač v družbi s splošnim prepričanjem, da se je doseglo višek nezapolnosti, — to so glavni znaki poročil glede industrijskega položaja, ki so prišla skoro iz vsake države v uniji. V poročilih je tudi paziti odločno gibanje za povratek na farme in zato ne manjka za enkrat nikjer poljedelskih delavcev ter pomočnikov na farmah.

Edine delavske zadrege, ki so se pojavile pred prvim majem, so bile v državah New York in Massachusetts, kjer se vrše stavke precej resnega značaja in kjer proti izbruh stavk v še nadaljnjih parogah industrije vsled predlaganega skrčenja plač.

Poročila iz zapadnih, južnih in centralnih držav pa kažejo, da se je v številnih industrijah že uveljavilo skrčenje plač.

Tako vlada kot delavski voditelji pa upajo na povratek normalnih razmer vsled otvoritve gradilne industrije v velikem obsegu in oživitve zaposlenosti v poljedelstvu.

Zadrege v iztočnem delu dežele so bolj lokalnega ali krajevnega značaja, kajti edini spori, ki se tičejo celega naroda, so oni v tiskarski industriji, kjer skušajo nekateri uveljaviti 44-urni delavni teden ter nadalje na železnih. Domneva pa se, da bodo dogovori v večini tiskarskih podjetij preprečili izbruh splošne stavke.

Neobičajen položaj se je pojavil v tiskarski industriji v Bostonu in okolici ter pri Eastern Mass. Street Railway in uslužbenih te železniške družbe. Soglasno s poročili državnega delavskega in industrijskega departmanta se je namreč prikratk zgodilo v tej državi, da se je ob istem času objavilo skrčenje plač ter skrčenje pristojbin. Tiskarji so v protest že zastavljali in uslužbeni cestnih železnic prete s stavko, če se bo skrčenje plač s prvim majem v resnici izvedlo kot napovedano. Odpor proti skrčenju plač utemeljujejo unije s trditvijo, da je mogoče stroške za material pri številnih podjetjih bistveno zmanjšati, ne da bi bilo treba skrajšati plače delavcev.

Položaj v Pennsylvaniji z ozirom na plače je mešan. V številnih strokah in industrijah je opaziti skrčenje plač, dočim so ostale v drugih plače bistveno take kot so bile.

Plače za navadnih delavcev ali težake v neodvisnih jeklarskih družbah so bile skrčene, dočim se je vzdržalo plače delavcev v veliki premogarski industriji države. To dejstvo je pripisovati v glavnem dogovorom s premogarskimi unijami, ki so pravomočni za celo nacionalno leto. Izjavili so se poskusi, da se prične z obratovanjem s skrčenimi plačami v nezaposlenih ali zprti rovi. Čeprav plača ni bila zmanjšana, so se vendar skrajši zaslužki premogarjev, ker so zaposleni le po par dni na teden. To pa je pripisovati malenkostnemu povpraševanju po premogu.

V Philadelphiji je zapaziti dosti nezaposlenosti v veliki tekstilni industriji in to iz dveh vzrokov: — prvi radi depresije, ki prevladuje v tej industriji, in drugi radi tega, ker se v številnih slučajih delavci nečejo vrniti ne delo za zmanjšano plačo.

Delavci v ladjedelnicah filadelfijskega okraja delajo, čeprav se je plače skrajšalo za deset odstotkov. Nobena tozadevnih naprav pa ne dela s polno paro.

Trgovska zbornica v Philadelphiji je vzpizorila veliko kampanjo za Open shop.

Industrijski položaj v čikaškem okraju je miren, kajti edino znamenje nezadovoljstva med delavci obstoja v številnih majhnih stavkah, ki se vrše že par mesecev. Delavski voditelji izjavljajo, da je manj stavk, kot jih je bilo ponavadi in da je opaziti manj znamenj, da bodo izbruhnile od prvega maja naprej nadaljne stavke. — Med delavskimi voditelji pa prevladuje na drugi strani splošen strah, da bo prišlo do večjega števila zaprtij od strani delodajalcev.

Poročila 110 tvrdk kažejo, da jih je 33 skrajšalo plače v tej ali eni obliki, potem direktnega skrčenja plače na ur ali potom odpravljenju bonusa. 77 tvrdk ne poroča o nikakem skrčenju, čeprav ugotavljajo nekatere, da bodo prisiljene storiti to, če se položaj ne bo izboljšal.

Devetdeset odstotkov teh tvrdk je ugotovilo, da so izgledi za tekoče leto dobri in da se bo pričel posel izboljševati v teku tridesetih do devetdesetih dni.

Soglasno z delavskim depermentom države New Jersey kažejo vsa znamenja, da bo v kratkem opaziti oživitve industrijske delavnosti. Izdelovalci cvile so zopet sprejeli na delo številne uslužbenice, katere so odpustili tokom najslabšega časa. Spomlad je prinesla precejšnje izboljšanje za tekstilne in čevljarne industrije v New Hampshire, čeprav smatrajo nekateri izdelovalci za potrebno vzdržati še nadaljne omejitve v obratovanju, katere so uveljavili tokom preteklega zime.

Spomladansko vreme v Indijani bo skrajšalo nezaposlenost z opepmim uveljavljenjem sezonskega dela, ki je v glavnem odvisno od gradilnih industrij. Kontraktorji razmišljajo o skrčenju plač, a temu se upirajo unijski voditelji in vsled tega bo najbrž prišlo do dogovora med prizadetimi strankami.

Plače na farmah v North Dakoti bodo tokom tekočega leta skrajšane za nekako 35 odstotkov, soglasno z O. J. Suratom, državnim statistikom. V tej državi ni zapaziti nikakih stavk ali izprtij.

Na iztok so dospela poročila, da primanjkuje v Californiji delavcev in da odhajajo delavci iz iztočnih držav v Californijo, kjer upajo dobiti dela. V Californiji ni opaziti nobenega pomanjkanja delavcev in dežla ima na razpolago dosti ljudi za svoje industrije, — je izjavil californijski državni delavski komisar.

Nezaposlenost v Arkanzasu se je stalno večala izza preteklega oktobra, soglasno z državnim delavskim komisarjem Wilsonom in izgledi za skorajšnje uveljavljenje normalnega stanja v industrijah so kaj klavirni. Nikakih stavk ni v državi, tudi nikake organizirane agitacije, a nezadovoljstvo med industrijskimi delavci je splošno.

Položaj v Cheyenne, Wyo., je bil kompliciran vsled stavke članov stavbinskih in gradilnih industrij. Ta stavka obsega 225 tesarjev, plumberjev, elektrikov in pleskarjev. Domneva se, da bo dosti dela na farmah za one, ki hočejo iti na deželo, a uradniki izjavljajo da je v državi še sedaj toliko ljudi brez dela, da ni svetovati delavcem iz drugih držav priti sem za delom.

Državni komisar Barber iz Idaho je prepričan, da bo postala lesna industrija zopet normalna, ko bodo okoli prvega maja zopet odprte velike parne žage in druge naprave, spojene s to industrio. Povratek rudarske industrije v normalno stanje je odvisen od trga za kovine. Rekel je nadalje, da ne more trditve rudarjev, ki so

TEROR BOLGARSKIH BANDITOV NA BALKANU

Griška, Rumunska in Srbija so zapadle bulgarski vojni, če ne bo isticrebila banditskih tolpe.

Carigrad, Turčija, 2. maja. — Resni nemiri, ki bodo imeli lahko posledice vojno, so se zopet pojavili na Balkanu in Griška, Rumunska in Srbija so obvestile Bulgarsko, da se bodo poslužile resnih odredb, če ne bo storila Bulgarska resnih korakov, da napravi konec navalom oboroženih tolpe v novo pridobljene province Macedonijo, Tracijo in Dobrudžo. Od februarja naprej so bili delavni bulgarski komitaji ali banditi. Na rumunski meji so vdrle v Dobrudžo dobro organizirane tolpe, sestavljene iz prejšnjih bulgarskih vojakov ter pod vodstvom bulgarskih častnikov.

Koraki, katere je napravila rumunska vlada, proti tem tolpom, so ostali brezuspešni, kajti bulgarsko prebivalstvo dotičnih okrajev je vedno informiralo vpadnike glede moči in pozicije rumunskih vojaških oddelkov. Komitaji napadejo majhne oddelke, a če so slednji močnejši po številu, se komitaji umaknejo preko meje, kamor jim rumunsko vojsko ne more slediti.

Na meji v Traciji so se prejšnji prebivalci bulgarskega rodu, ki so bežali iz dežele, ko je bila Tracija izročena Grški, poslužili prilike ter pričeli vzemirjati Grke, kakor hitro so bila potrjena poročila o porazih grške armade v Anatoliji. Odkar sta bili dve grški diviziji, nastanjeni v Traciji, poslani v Malo Azijo, je prišlo do številnih resnih spopadov ob celi meji ter se gias, da so imeli Grki težke izgube.

Srbska vlada se pritožuje radi sličnih dogodkov ob novi srbski meji. Dejstvo, da so te tolpe dobro oborožene in da imajo priliko umakniti se na bulgarska tla, je dovedlo vse tri sosednje dežele do prepričanja, da lahko smatrajo bulgarsko vlado odgovorno za te izgrede.

Bulgarska pa pravi, da nima nobenega stika s temi komitaji, kajti izza pogodb, sklenjene v Neuilly, je baje Bulgarska tako oslabiljena v vojaškem oziru, da nima dosti čet, da bi se mogla uspešno postaviti po robu roparskim tolpom, organiziranim v notranjosti njenih meja. Sosednje države so nervozne vsled teh neprestanih napadov ter pozvale bulgarsko vlado, naj zatre te tolpe, kajti v drugačem slučaju bodo prisiljene vkorakati v Bulgarsko ter same kaznovati te bulgarske komitaje.

Važno za potnike.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pošljemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v staro domovino, mu še vedno lahko preakrbito potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na:

FRANK SAKSER STATE BANK

33 Cortlandt Street New York

re-zaposleni, upati, da bi dobili nazaj svoja mesta, dokler se izdatno ne zviša cena kovin. V poljedelstvu, ki vključuje tudi živinorejo, so razmere normalne z ozirom na zaposlenost, a plača poljedelskih delavcev se je kljub temu skrajšala za eno tretino.

Največji odstotek nezaposlenosti je najti v stavbinskih strokah v Iowi. To stanje je pripisovati sporom v številnih večjih mestih glede vprašaja plač. Normalno je zaposlenih v teh industrijah nekako 30.000 ljudi. Nekako šestdeset odstotkov jih je sedaj brez dela. Vseh 15.000 rudarjev v Iowi je zaposlenih, a omejeni so na polovični delavni čas.

BOLJŠEVIKI KUJEJO SREBRNI DENAR

Sovjeti so zopet popustili kmetom, ki nimajo nikakega zaupanja do papirnatega denarja.

Riga, Letška, 2. maja. — Kovanje srebrnega denarja je bilo avtorizirano od strani ruske sovjetske vlade, — se poroča v moskovskih listih, ki so dospela semkaj, kajti boljševiška vlada je popolnoma izpremenila svoje stališče, potem ko se je dolgo časa zavzemala za popolno odpravo vsega denarja.

Glasi se, da je to pripisovati želji vlade, da zadovolji kmete, kojih upliv v ruskih zadevah postaja vsaki dan bolj očividni in večji. Kmetje niso še dolgo časa več zaupali papirnategu denarju, katerega se je produciralo na tako nagel način v takih množinah, da je bilo treba celega šopa bankovcev, da se kupi kak priprist predmet kot naprimer par čevljev.

Po restavraciji proste trgovine za kooperativne organizacije, po ustanovitvi sistema obdačenja v navadnem smislu ter po uveljavljenju drugih koncecij, znači sklep, da se prične s kovanjem srebrnega denarja, konečno priznanje od strani ruskega ministrskega predsednika Lenina, da je ob sedanjem času nemogoče uveljaviti originalne komunistične teorije.

TRENTON VPRVIČ SUH IZZA PROHIBICIJE

Trenton, N. J., 1. maja. — Izza uveljavljenja prohibicije je bilo danes tukajšnje mesto vprvič "suh". Večina vsi so prenehali izdelovati pijačo doma. V salonih ni bilo mogoče dobiti nobenega drinka. (Koliko časa bo to trajalo, je sveda drugo vprašanje.)

KOLIKO LJUDI USMRTILJO AVTOMOBILI V NEW YORK?

Včeraj je bilo izdano poročilo, da so usmrtili avtomobili od 1. januarja do 30. aprila v newyorški državi 351 osebe. Usmrtenih jih je bilo 158 več kot pa lansko leto v istem času.

BOJI MED ŽIDI IN ARABCI

Jeruzalem, Palestina, 2. maja. — Dvajset oseb je bilo usmrtenih in sto petdeset ranjenih pri spopadu, ki se je završil med Arabci in Judi v nedeljo v Jaffi.

Po dolgotrajnem prizadevanju je vojaštvo napravilo mir.

TORADOR UMRL NA ZADOLJENIH RANAH

Valencija, Špansko, 2. maja. — Danes je umrl tukaj znani torador Ocejito za ranami, katere je zadobil pred kratkim v boju z nekim bikom.

Ne odlašajte

eko nameravate naročiti vozni listek iz stare domovine za Vašo družino, sorodnike ali prijatelje. Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejše in skušeno slovensko bančno podjetje:

FRANK SAKSER STATE BANK (potniški oddelk)

33 Cortlandt St. New York, N. Y.

Zadnja poročila iz Berlina izjavljajo, da ni nemška vlada nameravala poslati zveznikom nadaljnih sporov, dokler bi ne dobila odgovora predsednika Hardinga glede reparacijskih predlogov. Izjavljalo se je, da se ne bo Nemčija poslužila drugih sredstev za pogajanja z zvezniki, dokler bodo ostala vrata v Washingtonu odprta.

SAVEZNICI POSLALI NEMČIJI ULTIMATUM

Mogoče je, da se bodo Nemci premislili v dvanajstih dnevih, ki jih rabi Francija za mobiliziranje.

London, Anglija, 2. maja. — Na konferenci, ki se je vršila danes zjutraj in katere so se vdeležili zunanji ministri Anglije, Italije in Belgije, se je sestavilo izjavo glede zavezniškega stališča z ozirom na reparacijsko vprašanje. S to izjavo se bo dalo Nemčiji kratak čas, v katerem mora ugoditi zahtevam zveznikov.

Postopanje sveta ministrov za zunanje zadeve, ki je obsegal lorda Curzona, ministrskega predsednika Brianda, ki je obnem tudi francoski zunanji minister, grofa Sforzo ter Mr. Jasparsja, belgijskega zunanjega ministra, se je vršilo baje gladko, a dokument, katerega se je sestavilo na tej konferenci, bo zavzel svojo konečno obliko v najvišjem svetu, — se je izjavilo po konferenci.

Interval par dni, določen v ultimatumu, naslovljenemu na Nemčijo, ne bo uveljavljen v namenu, da se prične nova pogajanja, se je ugotovilo, — temveč da se da nemški vladi čas za premislek, kajti pogajanja z Nemčijo se smatra za končana.

Reparacijska komisija bo obvestila Nemčijo glede pogojev zveznikov v teku šestih dni potem, ko bo prišel najvišji svet do svojega konečnega sklepa. Nemčija bo nato imela šest dni časa, v tem katerih lahko odgovori z direktnim "da" ali "ne", brez vsakih pogojev ali pridržkov.

Anglija bo vzpizorila mornariško demonstracijo, če ne bo hotel Nemčija sprejeti zavezniških pogojev glede reparacijskega vprašanja. To je bilo objavljeno danes. Dostavilo pa se je, da ta demonstracija, ki se bo vršila v Severnem morju, ne bo zavzela oblike demonstracije.

Sklep, da se pošlje konečno poslanico Nemčiji, ne bo očitno zavlekel "direktne akcije" od strani Francozov pri zasedenju važnega industrijskega okraja Ruhr v Nemčiji, če bi taka operacija postala potrebna. Ministrski predsednik Briand je bil na tem, da odpošlje včeraj zvečer v Pariz brzojavko, s katero naj bi se odredi mobiliziranje razreda 1919 ter pripravilo vse potrebno za napredovanje v Nemčijo.

V zadnjih par dnevih je postalo jasno, da ne namerava Francija odposlati svojih čet v Nemčijo že danes in najvišji svet je očitno prišel do dogovora, ki bi omogočil Nemčiji stopiti naprej z novimi predlogi, med katerim časom naj bi se storilo zaključnih korake, da se pripravi francoske čete za pohod v Nemčijo. Ultimatum na Nemčijo, — se je glasilo danes, — bo mogoče zahtevati odgovor v tek desetih dni, a natančni čas bo določen danes v najvišjem svetu.

Briand je izjavil danes zjutraj, da bo vzel dvanajst dni, da se zavrh francoske vojaške priprave.

— Če se ne bo koncem tega časa Nemčija popolnoma udala zaveznikom, — je izjavil, bodo pričele francoske čete korakati.

— Upam, da ne bomo korakali sami, — je dostvil.

Zadnja poročila iz Berlina izjavljajo, da ni nemška vlada nameravala poslati zveznikom nadaljnih sporov, dokler bi ne dobila odgovora predsednika Hardinga glede reparacijskih predlogov. Izjavljalo se je, da se ne bo Nemčija poslužila drugih sredstev za pogajanja z zvezniki, dokler bodo ostala vrata v Washingtonu odprta.

MI HOČEMO LE ENAKE PRAVICE

DRŽAVNI TAJNIK HUGHES JE REKEL, DA ZAHTEVAMO MI LE ENAKE PRAVICE. — MANDATI LE ZA SPOŠNI BLAGOR.

Washington, D. C. 1. maja. — Državni tajnik Hughes, ki je govoril na obedu družbe za mednarodno pravo, je izjavil, da ne skušajo Združene države povečati svojega ozemlja in upliva na stroške kateregakoli drugega naroda. Dal je izraza svojemu dvomu glede tega, če se vrača svet izza konce vojne k normalnemu standardu postav in po njegovem mnenju so bile tudi duševne pridobitve kaj malenkostne.

— Ta dežela hoče le enako priliko z drugimi vred, — je rekel državni tajnik z ozirom na mandate. — Namen vseh teh mandatov je, da se jih izvaja v skupni blagor in da se ne izključi potom monopolistične kontrole primerne prilike za poštna prizadevanja.

Dr. Nicholas Murray Butler, predsednik Columbia vseučilišča, je govoril o propadanju respektu do postav. To propadanje, — je rekel, — je občutiti tako v tej deželi kot po vsem svetu. En vzrok tega propadanja je po njegovem mnenju veliko število raznovrstnih postav, (ki so pogosto vse preje kot pametne.)

— Veliko število postav se je sprejelo, — je rekel, — ki predstavljajo javno povabilo, naslovljeno na državljane, naj zmanjšajo svoj respekt do postave. Svaril je pred tem, da se dovede do sličnega položaja v mednarodnih odnosih s sprejemom velikega števila pravil in odredb.

Elihu Root, ki je bil tudi navzoč, je izjavil, da je velika potreba sedanjega časa oživiti po vsem svetu spoštovanje do postav.

SLIKA IZ TEM NE GEORGIJE

BANKIR HOGAN IZ GEORGIJE JE PRIZNAL, DA SO BILI NA NJEGOVJI FARMU UMORJENI TRIJE ČRNCI A BREZ NJEGOVE VEDNOSTI.

Dublin, Ga. 1. maja. — G. H. Hogan, bankir in farmer, je danes priznal častnikarskim poročevalcem, da so bili trije črnci umorjeni na njegovi plantaži, da pa on ni imel nobenega opravka s smrtjo teh ljudi, in da se je te morilec slučajno primerno preiskalo. Rekel je, da je njegove zadrege pripisovati sovraštvu štirih moških, med katerimi je bil eden prav posebno velik sovražnik Hogana raditega, ker je bila neka ženska, s katero je živel v preveč intimnih stikih, izobčena iz cerkvene občine, v kateri je bil Hogan dekan.

Drugi mož je baje dal napačne informacije proti njemu radi nekega spora med obema, ki se je pripetil, ko je neki črnce, ki je delal za Hogana, zapustil plantažo slednjega ter odšel k onemu drugemu, ne da bi plačal, kar je bil dolžan Hoganu.

Tretji človek je baje njegov sovražnik radi diferene, ki so se pojavile radi razpolaganja z lastnino neke banke, ki je bila zatvorjena. Kakšne težkoče je imel s četrtim, tega Hogan ni hotel povedati.

Hogan je priznal, da je bila njegova plantaža nekaj časa pod strogim nadzorstvom. Vladni agenti so pričeli s svojo preiskavo v torek ter nadaljevali z njo do sobote, ne da bi mu nudili priliko pojasniti celo zadevo. Vladni agenti niso dosedaj še ničesar objavili glede tega, kar so našli.

— Jaz ne vem, kaj je peonaza, — je dejal Hogan, — a vem dobro, da ni bil tukaj umorjen noben črnce na moje povelje. Nekateri črnci so bili ubiti na farmi ali v bližini farme, a vsi tozadevni smrtni slučaji so bili oblastveno preiskani.

— John Whipple, ki je streljal name in proti kateremu sem vzel variant, je bil ustreljen od uradnikov, ko se je zoperstavljal aretaciji. To se je zgodilo pred več leti.

— Short Robinson je ubil nekega drugega črnce po imenu Mincey pred nekako desetimi leti in Thomasa so našli utopljenega v nekem vodnjaku. Jaz nisem bil na plantaži ob času, ko so našli njegovo truplo, a zadevo so na reden način preiskali zastopniki oblasti.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštini čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.35	1,000 kron	\$ 7.50
400 kron	\$3.10	5,000 kron	\$37.25
500 kron	\$3.85	10,000 kron	\$74.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.90	500 lir	\$26.00
100 lir	\$ 5.40	1000 lir	\$51.00
300 lir	\$15.60		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 3.05
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 14.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 28.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$140.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

32 Cortlandt Street, New York

"GLAS NARODA"

ENGLISH DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Za celo leto velja list na Ameriko \$2.00 Za New York za celo leto \$3.50
In Canada \$3.00 Za cel svet \$4.00
Za pol leta \$1.00 Za cel svet \$1.50
Za cel svet \$1.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription Price \$4.00

Advertisements on agreement
Dostavljeno po pošti in osebno na ne plačujejo. Dostavljeno po pošti na plačilo po Money Order. Pri sprejemu krajnoročnega naročila, da se ne plačuje tudi prejšnje bivalne naznane, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 277

Edino upanje Nemčije.

Tekom preteklih par mesecev sta nemška vlada in nemški narod igrala ulogo, katero je v prejšnjih časih ponavadi igrala Turčija. — Turčija je imela navado zavlačevati ter se pripraviti z vesilami in trdnim znanjem, temelječim na dolgoletnih in temeljnih izkušnjah da vesile ne bodo ostale vedno v popolnem soglasju in da se bo njej na ta način posrečilo priti do pomeni skozi. Zahteve vesile so se lahko nikale Bolgarske ali Armenske, Bosne ali Osmanske, a v vsakem slučaju se je Turčija poslužila zavlačevanja in izogibanja. Čakala je na razkol in razdor v takozvanem koncertu vesile in ta razlog je preveč pogosto v resnici ršel, prav kot je to pričakovala Turčija.

Oponašajoč svojega nekdanjega zaveznika, Visoko portu, je nemška vlada napela vse sile, da zavleče rešitev reparacijskega vprašanja, ter dovede do končnega nesoglasja med zavezniki. V tem slučaju je bila Anglija, katero je poslala Nemčiji proti Franciji. V drugem slučaju so bile Združene države, katere je skušala nemška vlada z raznimi triki pridobiti zase ter jih zavesti, da zanetijo razdor v zavezniških vrstah. Dosedaj so se vsi tozadevni napori nemške vlade izjalovili.

Ce bi enotnost med zavezniki že ne obstojala, bi jo bilo treba izumiti in uveljaviti, kajti le na ta način je mogoče prekriti nemške nakane. Iz Washingtona je prišla najbolj odločna izjava, da nima vlada Združenih držav nikakega namena spriljiti zveznice in zadrege ali storiti kaj, kar bi onemogočalo, da se spravi Nemčijo končno na kolena ter jo prisili zadostiti njenim obveznostim.

Danes so vsa nemška upanja osredotočena na konferenco v Londonu. Vsako poročilo, prihajajoče iz Londona o razpletenosti v vrstah zaveznikov, se je sprejelo v Berlinu z velikansko radostjo ter se jo bo še v bodoče. Vse to pa ne more biti nič drugega kot slamica, katere se opriema oni, ki je na tem, da se vtopi.

Polno soglasje med zavezniki, doseženo v Parizu ter potrjeno na novo na konferenci v Londonu, na kateri so bili navzoči tudi nemški delegatje z dr. Simonsom na čelu, ne more biti zdrobljeno in uničeno radi kake malenkosti ter vsprico Nemčije, ki čaka na priliko, da razdeli zavezniki ter se okoristi s tem.

Tako piše newyorški Times, a splošno je pričelo v zadnjem času prevladovati naziranje, da so francoske zahteve v resnici pretirane in da nimajo Francozi nič drugega v mislih kot osvetlo, ne pa le zadostitev za krivice prizadete jim od strani cesarske nemške vlade. Gotova stvar je, da je pretežna večina nemškega javnega mnenja istega naziranja, a za oficielno Anglijo je izvanredno težko priti s takimi nazori na dan vsprico občutljivosti Francozov ter obveznostim, katere je Anglija že prevzela na konferenci v Parizu.

Poljska ustava.

Vsi varšavski listi so 17. aprila prinesli uvodnike o novi poljski ustavi. Večina je z ustavo vobče zadovoljna ter zlasti naglašala dejstvo, da je ustava dela razumnega kompromisa politično ujedinjenega poljskega naroda. Levičarska glasila pišejo, da je nova konstitucija realno jamstvo za nadaljni napredek države v demokratičnem smislu. Socijalistični "Robotnik" piše: "To je zmaga zdrave razsodnosti na Poljskem. Iskreno se veselimo s stališča delavskih mas vse poljske republike, da se je posrečilo, po dolgem in napornem boju ustavni načrt znatno izboljšati. Seveda ne pozabljamo niti za hip, da je naša današnja ustava še daleč od tega, kar si želimo". In "Narod" zaključuje svoje razmišljanje z besedami: "Spot o ustavi se je končal s političnim kompromisom. Toda boj za demokracijo na Poljskem se nadaljuje ter pridobiva vedno več tal". — V "Kurjeru Porannim" čitamo: "Brez oziroma na njene hibe in nedostatke, vzlic njeni zelo nedovršeni zunanji obliki pozdravljamo ustavo z veseljem. Končno se je uresničilo, kar bi bilo lahko opravljeno že v prvi polovici leta 1919". — "Kurjer Polski" piše: "Bolje pozno kot nikoli — preje pa bi bilo lepše". In nadaljuje: "Nočemo kaliti danes slavnostnega razpoloženja in odrekati priznanja onim, ki imajo največje zaslugue za sedanjega kompromisno ustavo. Preveč živo se spominjamo bojev zaradi obsega in oblike te ustave. Toda nad vsemi željami in tožbami prevladuje radost nad izvršitvijo dela. Ni bilo opravičeno izlaha".

Konservativni "Kurjer Warszawski" pravi, da je "poljski parlament dovršil historičen čin. Zgodovinski čas, ko polaga parlament stebre stavbi poljske države, vzbujajo v nas večje veselje, ker prihaja v isti dobi k podpisu mirovna pogodba v Rigi ter bosta oba ta momenta mogočen argument v našem boju za Gornjo Slezijo. Ta čin prvega poljskega parlamenta je toliko pomembnejši, ker je bil izvršen v sporazumu vseh parlamentarnih skupin". — "Rzecz pospolita" piše: "Prišli smo zmagoslavno iz velike historične preizkušnje. Konstitucija 17. marca daje Poljski tako ureditev, kakršno imajo velike demokratske države na zapadu. To je nov dokaz, da živi v naši družbi zdrav razum in dober duh, ki nam bosta zvezda vodnica svobodnega življenja v svobodni Poljski". — Ni manj se ne veseli vsepoljska "Gazeta Poranna": "Parlament je izpolnil veliko poslanstvo, a poslanci s čustvom upravičenega zadovoljstva zapuščajo danes zbornico. To je bila najvažnejša naloga, za katero je bil parlament prvotno sezvan. Hkratu pa je to poziv na prebivalstvo Gornje Slezije, ki ima v treh dneh vreti s sebo nemški jarem".

Tako je poljska narodna skupščina dovršila svoj poklic v vseobče zadovoljstvo.

Ljudje, ki prihajajo iz južnih držav, pravijo, da so beli ljudje na jugu najbolj prijatelji črne. V sentimentalnem smislu je to gotovo resnično. Druga stvar pa je, če so prijatelji v vsakem drugem smislu kot sentimentalnem. Ali so beli ljudje na jugu pripravljeni videti, da bi črne resnično napredovali v smeri proti ekonomski neodvisnosti? Ali bodo gledali na to, da se črne ne oslepari pri vsaki najmanjši priliki, da se mu ne računa visokih obresti in da je posejivo, katero si pridobi, varno v njegovih rokah po postavitvi če bi bila stvar v resnici taka, potem bi bile "morilne farme" kot ona Williamsa nemogoče.

Švedski kmet.

Znani italijanski novinar Luigi Barzini je poslal iz Persborga na Švedskem milanskemu listu "Corriere della Sera" zanimiv dopis o švedskih kmetih. Našo javnost bo ta dopis gotovo interesiral, ker so tudi pri nas dane možnosti, da se povzpne naš kmet do one politične, gospodarske in kulturne višine, v kateri živi in deluje švedsko kmetstvo ljudstvo.

Barzini se je v neki vasi spoznal z dvema kmetoma, bratoma Johnom in Perinomom Werkmaestorn. Eden je znan slikar, drugi pa pesnik, toda oba obdelujeta zemljo. Skoraj v vsaki vasi je našel umetnika ali književnika. Okragna Delekarliju in Vermland sta znana kot žibelki inteligence. Barzini pravi, da so ti kraji že davno čali smer švedski literaturi, ker ni nikjer na svetu tako naprednih kmetov, kakor ravno tu Barzini piše. Na Švedskem je bil kmet vedno absolutni gospodar sebe in svoje zemlje, suveren na polju in svojem domu. Pod strehami preprostih hišic in kolib se je ustvarila ljubezniva zavest lastne moči in nedotakljive pravice, podobna duhu, ki je v drugih državah ustvarjal zavest in ponos plemičev v njihovih kulah.

Švedski kmet je kot gospodar polja in gozdar na višku svojega sveta. Razen Boga in kralja, je kmet najvišji tvor. Bogu in kralju je služil švedski kmet vedno. Na svoj način, brez bigotizma in servilnosti. Ena kmetovskih pesmi pravi: Naj me vzame vrag, če bi se pred komurkoli umaknil le za dlako z mesta, kjer imam pravico, da stojim častno in pošteno. To vam je ponosen, bojevit, pravičen in pošteno narod.

Švedski kmeti so imeli v zgodovini precej vzvišenih trenutkov. S svojimi rokami je postavil kraljevske krono pa herkulsko glavo Ceste Vasa, ki je bil tudi kmet, in tako osnoval dinastijo, ki mu je dala slavne vlade Gustava in Karla, ki so izvojevali take zmagice, da se večins zdelo, da hočejo obnoviti sijaj Normandov v stari Evropi. Ti kmetje so stvorili narod in državo, ki so jo upravljal tudi kmetje. Njihovo zborovanje je bilo vedno resen, trezen in moder sestanek kmetov. To je najstarejši parlament na svetu in skoraj bo pet stoletij, odkar neprestano obstoji in dela. Pet stoletij sedijo v tem parlamentu kmetje. Resni in bistri kmeti zastopniki v dolgih nogavicah in s hlačami iz črne ali bele kože. V parlamentu se razpravljalo z veliko previdnostjo o raznih reformah. Zastopniki se bolj razgovarjajo nego govorijo, toda razgovarjajo se s tiho, dostojanstveno in brez psov.

Švedska je prva država, ki je dobila splošno in tajno pravico glasovanja, za kar je bila že davno zrela, ker na Švedskem ni analfabetov in je vsemu narodu dana priložnost za večjo izobrazbo. Ne sme se misliti, da prevladuje vedno v tej kmetijski demokraciji konservativni duh, pa tudi ne destruktivni. Kmetje na Švedskem dajo vsemu pravo mero, tako v državni upravi, kakor v kulturi in gospodarstvu. Zato nobenemu ne pride na misel, da bi iskal nebesa, ki jih obeta Lenin v Moskvi. Švedski kmet živi v svoji domovini, kakor bi bil v raju.

Iz Slovenije.

Inženirski izpit

sta položila na montanski visoki šoli v Pforzamu na Češkem Milorad Petrovič iz Topole in Nand Sinkovec iz Idrije.

Postna zveza Krško-Kostanjevica.

Dne 16. marca je začela voziti pošta med Krškim in Kostanjevico. Iz Kostanjevice odhaja vsak dan ob 7. uri zjutraj, iz Korškega pa ob 12. uri popoldne.

Smrtna kosa.

Na Dunaju je umrl znani general Wurm, ki je v svetovni vojni branil Gorico. Dosegel je starost 61 let.

V Vinearjih pri Škofji Loki je umrl posestnik Janez Grobar. Pokojnik je skrben gospodar in mestni občinski odbornik.

Umrli so v Ljubljani:

Franc Obalak, posestnik in gostilničar na Tržaški cesti šte. 22, širok znan pod imenom Antončkov Francelj. Bil je dober gospodar, značajan mož in zvest Slovenec.

Marija Kastelic, zasebnica, 60 let.

Marija Fajdiga, žena nočnega čuvaja, 77 let.

Jakov Sone, posestnik, 68 let.

Ivan Pleteršek, hiralac, 33 let.

Angela Kogovšek, zaseb. uradnica, 20 let.

Helena Vlogo, hiralca, občinska uboga, 79 let.

Neža Rozman, žena umirovljenega strojevodje, 52 let.

Angela Zupančič, postreškovka, 9 let.

Maks Muzulini, delavec, 4 leta.

Melita Vodovšek, hči delovodje, 3 leta.

V bolnišnici na opekinah umrla dve in pol leta stara premogajeva hči Ivka Podlipnik.

S sekire

je šel Anton Rekl na Javorniku nad Marijo Reven, s katero sta se nekaj sprla. Revena je bežala. Rekl pa za njo. Pri hitnem vogalu je mahnil Rekl s sekuro; k sreči je Revena bežala za vogal, katerega je mesto Revene zadela ostrina sekire.

Pogumna mlada rešiteljica.

Dne 5. aprila se je v Kandiji pri Novem mestu spustil okoli 5 let stari deček — baje sin železniškega mojstra Lojka — v star čoln, privezan ob krki. Čoln se je pre-

Peter Zgaga

Sedaj ima konvencija Slovenske Delavske Podporne Zveze. Če je slučajno na konvenciji kak nepristranski in korajžni delegat, naj vpraša, zakaj ni odbor vpošteval sklepa inicijative in zakaj z izdajatelj bivega glasila se danes niso računali poravnani.

Ženske kopalne obleke bodo imele letos dolga krila.

To je prav. Bo že vsaj malo razločka med cestno in kopalno obleko.

Nekemu človeku je bil poslan v hišo zoboj knjig. Kdo si more predstavljati presenečenje sosedov, ker so bile v zaboji res knjige.

Dandanes je že velika umetnost izbrati si cigaro, v kateri je prvovrstno orehovo listje.

Opica si je na čuden način nabavila očala. Vrnila se je k svojim tovaršicam v gozd rekoč:

— To je nekaj posebnega, se sliši.

In opice so jo vpraševale:

— Ali si odkrila skrivnost, kako je svet nastal? Ali si zavedno potolažila svojo lakoto? Ali zamoreš gledati preko gora?

— Ne, ne, vse nekaj drugega — je odvrnila. — Vaše bolhe vidim desetkrat povečane.

Rojak je prišel v naselbino, šel je k prijatelju ter ga vprašal:

— Povej mi, kakšna je tvoja sosedata? Sliši sem, da bi se rada poročila.

— No, stara je šestdeset let, naznanj bi jih ji petdeset prisodil, govori kot da bi bila štirideset let stara, oblači se kot tridesetletna in za vožnjimi leta kot da bi ji bilo dvajset let.

— Krmar, to kisto zelje pa ni dovolj kisto.

— Saj ni kisto zelje, saj so makaroni.

— No, za makarone je pa že dovolj kisto.

Žalostno je, da če dajo starištev nevesti za doto samo svoj blagoslov.

— To je pa res sreča — je rekla krasotica svoji prijateljici, da znan sama šivati. Sešila sem si krasno plesno obleko. Iz rdeče svilne, pomislil, in vsak jardi svile stane pet dolarjev.

— Potem je pa obleka veliko stala, — je odvrnila prijateljica.

— O ne, samo pet dolarjev.

Najboljše pri možu je upliv do bre žene.

Največji mraz na svetu vlada v Mehojansku, Sibiriji. Tam je pozimi 46 stopinj Fahrenheita pod ničlo.

Bog ve, koliko bi naši premogarski baroni tam računali za to premoga, ko že tukaj pri nas, kjer je šestdeset stopinj nad ničlo, zahtevajo dvajset dolarjev?

Kaj takega se more edino v New Yorku pripetiti: Neka gospodična je kupila v prodajalni koltjo in dvanajst jajc. Izlegla so se piščeta, ki so pa kmalo pokrkala.

Vso ogorčena gre v prodajalno ter pove svoje nesrečo: — Kaj ste pa dali piščetom jesti? — je vprašal prodajalec. — Kaj bi jim dala? — se začudi gospodična. — Saj jih mora vendar koklja dojiti.

pogovarjali. Ker je od nasprotne strani privozil tovorni avtomobil, je začel Pančur zvoniti in vpit, naj se mu umaknejo. Trdovratni možakarji so ga začeli psovati in se mu niso umaknili, ampak so se mu še bolj nastavili. Pančur je hotel zaviti nekoliko proti sredini, v tem trenutku ga je prijel težak tovorni avtomobil in ga podrl na tla. Avtomobil ga je povozil. Pančurja, kateremu je avtomobil zdobil nogi ter ga težko poškodoval na glavi, so takoj prepeljali v ljubljansko javno bolnišnico.

Avtomobilska nesreča.

Bitvici vajenec Jakob Pančur iz Kamnika se je s koleškom vozil proti Domžalam. Pri prvih tišah v Domžalah je zapel tri na cesti stoječe možakarje, ki so se nekaj

Jugoslavanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LUIS BACANT, Box 100, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Elažnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: neplačanih smrti: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
Dr. JOS. P. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHR MLADIČ, 2003 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poradni odbor:
LEONARD SLABOVNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravniški odbor:
VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 F. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARG, 700 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasillo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavno tajništvo. Vse prijete naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške pričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obliken pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 član ali članicami.

Požar na Šmarni gori.

V nedeljo 3. aprila proti večeru okoli 7. ure je že v tretjič nastal gozdni požar na Šmarni gori. Tik glavne poti se je vnela vsled naraščajoče suše presuha trava. Požar se je začel bliskovito širiti v obliki podkve po vsej zelo gosti parceli. Izletnikom, ki so se vozili z večernim vlakom proti Ljubljani, se je nudil veličasten "kres". Gorelo je pozno v noč. Nikdo ni prišel na mesto požara gasiti. Vsekakor zelo čudno je, da nastajajo na Šmarni gori vedni požigi in to ob nedeljah, v času, ko zapuščajo zadnji izletniki goro.

Še ena tatvina kiharida Kernea.

V kazenski zadevi proti Rihardu in Frideriku Kerneu in Henrik Harriselu v Ljubljani je našel detektiv v stanovanju Riharda Kernea več posode, katere je bila ukradena leta 1919. v podstrešju A. Ladihove v Hliserjevi ulici št. 5. A. Ladihova je bila oškodovana za 1500 kron.

Aretirani ubijalci.

Orožniki na Grosupljem so sedaj aretirali ubijalce posestnikov sina Jakoba Nučiča, in sicer pet kmetov fantov: 25letnega Franceta Pakja, 24letnega Ivana Cimermana, 25letnega Janeza Zrimška in 22letnega Franceta Dremelja, vse iz Hlove gore. Stevilni kmetiči fantje so na velikonočno soboto pili velike množine žganja v Bukovčevi gostilni v Mali Račni. Zaradi godea so se spili in potem stekli.

Iz sovjetske Rusije.

Vseruski centralni izvršni odbor je izdal oklic na ruske kmete, kjer naštevajo vzroke za doseženi sistem razdelitve poljedelskih produktov in v katerem nam poveduje uvedbo desetine namesto dosedanjega sistema in pravi: — Sedaj ko je prvi naval kapitalistov in veleposrednikov na sovjetsko Rusijo odbit in ko je Rusija zavarovala svojo neodvisnost od tuje kapitala, sedaj, ko Rusija govori z najmočnejšimi državami sveta kot enak z enakimi in ko je mogoča Anglija podpisala trgovinsko pogodbo z nami in nam je vsled tega mogoče odpušiti polovico rdeče armade in jo vrniti delu, sedaj nam je mogoče znižati bremena kmetijskega stanu, ker nismo več v nevarnosti da izgubimo najdragocenejšo pridobitve revolucije. Kolikor bolj se bo razvijala industrija, toliko nižja bo desetina. V socialistični Rusiji nam bo mogoče, da bo dala vlada za vsak cent žita potrebne industrijske izdelke v polni vrednosti. — Kako se bo ta sistem obnesel, bo pokazala bližnja prihodnost.

Vlomileci so pred kratkim vdrli v neko stanovanje ter odnesli blaga v vrednosti \$10,000. Stanovanja samega pa niso vzeli s seboj, ker je očitno predrago.

Dopisi.

Norwich, Pa.

Delamo v gozdu in zaslužimo toliko, da se pošteno preživimo. Delo je bolj težavno, ali naši drvarji se ne ustrašijo. Danes, 28. aprila sta dobila ženitno dovoljenje kar dva para. Prvi Mike Poklar z Ivano Hervatin, oba znana v Clevelandu; drugi Louis Geržina z Zofijo Fabec. Čestitam! Prepričan sem, da bo to zanimalo naše slovenske drvarje, ker drvarji imajo bolj malo prilike za ženitev, ker jim primanjkuje neznega spola v tem gozdu.

Calumet, Mich.

Pozdravim vse slovenske gozdarje in gozdarice, posebno pa nove zaročence.

Alois J. Brecher.

Rojak John Somrak, ki je bil pred tednom dni operiran v Public Hospitalu na Lauriumu, je bil prepeljan 26. aprila na svoj dom na Tamaracku. Mnogobrojni prijatelji ga obiskujejo ter mu želé skorajšnjega okrevanja.

County "game warden" (paznik divjačine) St. Clair Wilson iz Hancocka in James McMahon iz Baraga county, službojaka južno od Houghtona do Baraga county, sta zasedla četvorico, streljajočo divjačino v prepovedanem času. Prepeljani so bili pred sodišče v Baraga ter kaznovani: Arvid Koskinmaki za ustreljeni dve srni \$111.00, Elian Koskinmaki za ustreljeni dve srni \$65.60, Eddie Kouppi za ustreljeno srno \$36.50 in Oscar Niemi, zasačen na lovu, \$31.50. Lovci, pazite se, da ne boste kršili lovske postave! Kot vidite, kazni so težke, a še večja je sramota, ko se človeka povlači po sodnih in fine po listih. Pravega loveca dolžnost je, da se ravna po postavi ter štiti divjačino v letni dobi, ko se ona množi.

Doktor B. F. MULLIN

411 Fourth Ave Pittsburgh, Pa.

Prvi in najboljši Doktor Specialist za Slovence.

Ima 40 let izkušnje v zdravljenju moških bolezni. Zdravi vse moške bolezni uspešno in hitro. K nemu prihajajo Slovenci od blizu in daleč, da jih ozdravi. Če ste tudi vi bolni, kličite k njemu, on Vas bo najbolje ozdravil. Pazite, da priteče na pravi naslov.

Tragedije niagarskih slapov.

Poroča A. C. Crews.

Nobeno pokrajinsko čudo na vsem svetu ni tako dobro znano kot so Niagarski slapovi. Predstavljajo Meko, ki vabi k sebi obiskovalce iz vseh delov sveta in najbolj različni ljudje se gnetajo po ulicah sosednjega mesta ter po slikovitih otokih, ki se nahajajo prav na robu vodopada. Med temi ljudi je najti dosti pustolovskih duhov in poleg tega tudi običajni odstotek brezskrbnih možkih in žensk, ne da bi omcajali one, ki jim manjka enega kolesčka v glavi. Vsled tega ni prav nič čudno, da se je zgodilo pri teh slapovih že dosti nesreč. Zgodovina prostora zaznamuje dejanski dolg seznam žaloiger, tekom katerih je bilo izgubljenih dosti človeških življenj.

Ema najbolj žalostnih nesreč se je pripetila dne 21. junija 1849 ko je več ljudi iz Buffala zrla na krasni prizor z Luna otoka, ki stoji direktno na robu padcev, v bližini Goat islanda a. Kozjega otoka. Ravno predno je družba odšla, je neki človek dvignil majhno deklico, s katero se je igral, ter rekel v šali:

— Vrgel te bom noter!

Sledeča nagibu nenadnemu strahu je deklica skočila iz njegoveh rok in sicer naravnost v — reko. Ne da bi se za trenutek obotavljala, je skočil mladi mož naprej, da jo reši, a bil je deležen njene usode. Še predno je mogel kdo v družbi izpregovoriti kako besedico, sta bila oba potegnjena preko vodopada. Trupla obeh so našli še istega popoldne v Duplini vetrov.

Ema prvih tragedij Niagarskih slapov je spojena s takozvano Avery-jevo Rock ali Averyjevo skalo, ki se nahaja skoro na sredini padca, ravno predno pade reka v mogočnem loku preko skal v globino. Zgodaj zjutraj dne 17. julija 1853, so videli stari na tej skali nekega moža. Bil je to nek Samuel Avery, ki je v pretekli noči skušal priti preko reke, katerega pa je ujel tok ter zanesel v brzine. Njegov čoln je šel preko padca, a na ta ali oni način se je možu posrečilo oprijeti se skale, katere se je držal z vso energijo obupa.

Novica o tem se je hitro razširila in v neverjetno kratkem času so se zbrale na pozorišču velike množice ljudi. Postavilo se je veliko znamenje z naslednjimi besedami: — Rešili te bomo, — tako da je jetnik lahko videl črke. Hitro so privedli čolne na most, vodeč na Kozji otok, jih pritrdili na dolge vrvi ter spustili navzdol. Več teh čolnov se je razbilo ob skalah, dočim je druge odnesla voda. Pozno popoldne so zblili skupaj neki plav ter ga poslali proti skali. Avery je splezal na ta plav, a ni ga bilo mogoče spraviti lica mesta, ker se je zamotal med druge skale. Nadaljni čoln so spustili proti njemu, in ko se je čoln približal plavu, je šel Avery na rob, da prime za čoln. Tedaj pa se je plav nagnil na stran ter vrgel Averyja v vodo. Ker ni mogel prijeti čolna, je tok prijel nesrečnega človeka ter ga ponosel preko padca po junaškem boju za življenje, ki je trajal več ur.

Tekom zime priplavajo velikanske ledene plošče po reki navdol ter padejo preko slapov. Grmadijo se proti skalam ter tvorijo pogosto velik most iz ledu, preko katerega hodijo ljudje iz enega brega na drugi breg. Včasih stoji tak most po cele tedne ter se ga na široko oglašajo, kajti ob takih prilikah pride dosti ljudi, da si ogledajo to naravno čudo.

V nedeljo popoldne dne 4. februarja 1912 je bilo na licu mesta veliko število turistov, ki so občudovali zimsko krasoto reke. Cele tri tedne je že nudil most varen prehod za številne množice, ki so šle preko njega in ker je bilo vreme še mrzlo, ni nihče mislil, da bi se mogel most porušiti.

Brez vsakega svara pa je prišla katastrofa. William Hill, neki bližnji šestdeset čevljen nad vodo, star vodnik ob reki, ki je imel je izpustil vrv ter padel nazaj v svojo kočjo na ledu, je čul škripanje in pokanje ledu ter takoj dal alarm. Z največjo naglieo je pohitel proti canadskemu bregu ter pozval tudi druge, naj mu sledijo. Vsi so prišli varno preko, razen dvojice iz Toronta, moža in žene, ki sta se napotila najprvo proti ameriškemu bregu, kjer pa ju je ustavil pas odprte vode. Pohitela sta nazaj proti canadski strani, a ravno, ko je bila rešitev že skoro izvršena, je ženska padla. Njen mož je skušal spraviti jo na noge ter klical na pomoč. Neki mlad človek, star nekako sedemdeset let, se je odzval pozivu ter se vrnil, da pomaga. To nesebično dejanje ga je stalo življenje. Trenutek pozneje so plavalci vsi trije nesrečni po reki navzdol na velikem kosu leda in sicer v smeri proti strašnim padcem.

Poročilo, da se je porušil ledeni most, se je razširilo z veliko naglieo in v teku par minut sta bila oba brega polna možkih in žensk ki so s strahom zasledovali žaloigro, ki se je odigravala v prepadu spodaj. Požarna departamenta na obeh straneh reke sta bila obveščena ter zavzela svoje postojanke na obeh mostovih, opremljena z dolgimi vrvmi v upanju, da se bo rešitev mogoče vendarle posrečilo.

Ko se je ledena plošča, na kateri so stali tri trije nesrečni, približala prvemu mostu, se je razbila na dva kosa in mladi Haecock je bil ločen od svojih dveh tovarišev v nesreči. Haecock je videl vrvi viseti z mostu ter se je pripravil, da prime za eno. Posrečilo se mu je prijeti za vrv, katero je držal stražnik Ontario policije v družbi oddelka železničarjev ter skočiti z ledene plošče. Njegov položaj pa je bil le malo manj nevaren, kajti bil je ves trd od mraza. Bil je še do pasu v ledeno mrzlo vodo in predno so ga mogli potegniti iz vode, je bil že vesporezan in razbit ob odplavajočih kosov leda.

Nezadovoljen z napori mož, ki so ga skušali potegniti navzgor, larjev, — je odvrnil. — Potem pustite, da vas odvestem, da mi priče plezati po vrvi dem na breg, da potrošite še prenavzgor, a kmalu je bilo vsem, ki so zrla na žalostni prizor, jasno, potovanja, — je svetoval čolnar. — da nima dosti moči za kaj takega. Kmalu je obstal na mestu ter se le že oprjel na vrvi. Stražnik Kelly in njegovi ljudje so nemarno vlekli navzgor. Deček pa se je trdno držal vrvi ter neprestano skušal oviti vrv okoli svoje noge. Nato pa so prišle njegove la, kajti pričela se je brzina in od mosta pa do Lewistona, Neko-

V HYDE PARKU BODO RAZDELJEVALI HRANO.

Angleška vlada se je zadostno pripravila na vse sulčaje, ki bi bili posledica stavke transportnih delavcev. Zgorajšnja slika nam kaže prizor v Hyde parku, kjer čakajo ljudje v vrstah na hrano, spodnja slika nam pa kaže avtomobile, katere upravlja vlada za prevoz hrane.

metali so ga od ene strani na drugo stran valovi. Enkrat je izginel pogledom na razdaljo stoim petdesetih jardov, a se je zopet pokazal, drveč navzdol z vedno večjo naglieo. Od Visečega mostu pa do vrtnice znaša razdalja eno miljo in četrin za celo potovanje je rabil le pet minut.

Drzni pustolovec je dejanski srečno prišel skozi brzine, ali usoda ga je dohitela v Whirlpool vrtnicah. Meste da bi tekla naravnost v Lake Ontario, se izteka reka koncem brzine v veliko rast, imenovano Whirlpool, kjer se voda vrti v krogu in kjer je najti mnogo stranskih tokov.

Zelo pogosto se najde v teh vrtnicah trupla samorilecev in drugih, ki so izgubili svoja življenja v reki. Pogosto bo kako truplo plavalo krog tega velikanskega kotla po cele dneve, ne da bi ga mogla doseči človeška roka, predno ga spravi voda dosti blizu k bregu, da je mogoče potegniti truplo na suho. V primeri z bučnimi brzina, kjer je šumenje vode tako mogočno, da ni mogoče slišati človeškega glasu, je ta kotla vrtnice izvanredno miren in tih. Obiskovalci, ki pričakuje, da bo videl nekaj izvanrednega, je praznočaran, a kljub temu je to z Zrara se je velikanska množica ljudi, da vidi, kako se bo iznebil svojega življenja, a oni, ki so pričakovali tragedijo, so bili razočarani, kajti prišel je preko v sedemnajstih minutah in paf.

Par mesecev pozneje je šel Blondin zopet preko prepada po vrvi, a ob tej priliki je nosil na svojem hrbtu svojega managerja, Coulcourta. Ob neki poznejši priliki je nesel s seboj pet, in ko je dospel do polovice reke, je spekel omeleto ter jo spustil dol na krov jahte The Maid of the Mist, ki je stala spodaj. Nekega dne, ko je Blondin ravno nadzoroval pritrjevanje svoje vrvi, je šel neki fotograf, po imenu Dixon, ravno preko železniškega mostu, na poti na konvencijo fotografov.

Držal je svojo besedo ter šel večkrat preko prepada po vrvi. Sredi reke je tudi izvršil celo vrsto gimnastičnih ali telovadnih trikov. Brez dvoma je moral znati že preje hoditi po vrvi, dasi je pravcata mešanica vetrov in ravno ni o tem ničesar povedal svojim prijateljem in znanec.

Več drugih poleg Dixona, vključno neke ženske, ki se je imenovala "Spelterina", je ponovilo čin Blondina in vsi so imeli izvanredno srečo. Niti o enem se ne poroča, da bi izgubil svoje življenje, ko je šel preko prepada po vrvi. Neki pustolovski človek, znan pod imenom Sam Patch, si je izmislil nekaj povsem drugačnega, kar se je razlikovalo od činov prejšnjih. Ob robu vode je postavil dve veliki lestevici, kojih vsaka je bila dolga 96 čevljev in ki sta se stikali skupaj v pravem kotu nad vodo. Na vrh teh dveh lestevic se je postavilo oder ali platformo in s slednje je skočil Patch v reko. Prišel je na površino povsem srečno in priplaval na breg, sredi navdušenega poskanja zbranega občinstva. Ne dolgo potem je napravil sliden skok, a ker je bil pijan, je izgubil ravnotežje, udaril s telesom postrani po vodi ter izginil v globini. Njegovo truplo so našli pozneje več milj proč od dotičnega mesta.

Niagarski slapovi so bili vedno priljubljeno mesto za samorilece in številni nesrečni so namenoma napravili konec svojemu življenju s tem, da so skočili preko padcev. Dne 22. oktobra 1920 turiste, ki so bili izletniki in turistov, je splezal pri Prospect Point neki človek preko ograje in pri tem, ko je skočil v vodo, je zamahnil s svojim klobukom in zakričal: — Tukaj vas zapuščam. Z Bogom! — Krošnja s spominstimi predmeti v bližini je pozneje povedal policiji, da se mu je dotični človek preje približal ter mu smaje rekel:

— Well, jaz ne morem glasovati za Hardinga in vsled tega je boljše, da izinem preko slapov. Prodajalec je mislil, da se mož šali in mu ni posvečal nobene nadaljnjše pozornosti do časa, ko ga je videl splezati preko ograje ter skočiti v vodo.

Takozvana Duplina vetrov (Cave of the Winds) je najbolj strašni prostor v zvezi s padci in slapovi. Ob vznjožni mogočnega katarakta je bila zgrajena cela serija ali vrsta mostov, od skale do skale, tako da lahko turist hodi direktno pod padajočim vodovjem ter skoro oglnji vspricho strážnega bobnenja vode. Nihče ne sme napraviti tega potovanja, ne da bi se oblekel v suknjo, prevlečeno z oljem in pod vodstvom izkušene vodnika. Pohod skozi duplino je zelo razburljiv doživljanje ga je težko opisati s peresom. To je praveata mešanica vetrov in vode in prizor, ki se nudi očesu, je nepopisno krasen. Nesreče niti

Kako bi Mr. Bryan rešil težko mednarodno krizo?

William Jennings Bryan je izjavil, da predstavljajo razmere na otoku Bimini z ozirom prodaje pijače neprijateljsko dejanje Anglije napram Združenim državam — Poročilo v listih.

Na podlagi tega se je vršila naslednja diplomatska korespondenca:

Njegovi ekscelenci. — William Jennings Bryanu, državnemu tajniku Udryted States of Amerisahara:

Gospod: — Moja vlada mi je danes naročila, naj ugotovim, da so vaše obdružbe bistveno pravilne z ozirom na lego otoka Bimini, z ozirom na obali Udryted States ter naj vprašam: — Kaj za to?

Njegovo veličanstvo kralj želi Bogu, ml-demu psičku v Beli hiši vse najboljše.

Rt. Hon. Earl Curson, njegovega veličanstva tajnik za zunanje zadeve.

Dragi lord Curson:

— Vaš odgovor na zadnje poslanico z ozirom na otok Bimini je bil sprejet ter je skrajno nezadovoljiv. Bimini, kot mora vaše lordstvo prav dobro vedeti, nudi vina in žgane pijače. Aromo ali duh teh pijač odnesejo vetrovi na obal Udryted States, kar povzroča velik nemir in nezadovoljstvo med domačini. Prazne steklenice in zamaški najdejo svojo pot v dobroznani Gulf tok, ki jih odnese naprej obalah Amerike, — kjer širijo nadaljno nezacovoljstvo. Nekaj je treba storiti takoj.

Z odkritosrčnimi čestitkami in v upanju, da je nahod Lloyd Georgea boljši, ostajam udani

William Jennings Dryan, državni tajnik.

Dragi Mr. Dryan:

— Dobil sem naročilo od svoje vlade za ugotovitev, da se bo dalo njenim zastopnikom na otoku Bimini navodila, naj gledajo na to, da se odpira steklenice le takrat, kadar pihajo vetrovi od Združenih držav proti otoku. — Obveščam tudi vašo ekscelenco, da je bilo poslano neko angleško brodovje proti otoku Bimini z navodili, naj poivši po morju vse plavajoče steklenice, zamaške in drugo salonsko navlakno, katero ima učitni na licu mesta.

S številnimi komplimenti ostajam vaš

Earl Curson.

Ekscelencia:

— V odgovor na vaše sporočilo sem prisiljen ugotoviti, da niso odredbe, katere omenja vaša vlada, zadovoljive.

Bimini, to hočem poudariti, leži le na kratko razdaljo od skrajne južne obali Udryted States, katero dejstvo povzroča, da je pričelo veliko število državljanzvati, imati plavalne lekeje. Dobroznano zgodovinsko dejstvo je, da je prišlo pred padcem vsakega velikega naroda pretiravanje v plavanju ter sličnih luksuričnih stvarih.

S temi stvarmi v mislih sem prisiljen izjaviti, da predstavljajo okolščine, po mnenju moje vlade, neprijateljsko dejanje od strani Velike Britanije.

Kako se kaj godi vsem vašim prijateljem?

Vaš udeni

W. J. Dryan.

Dragi Dryan:

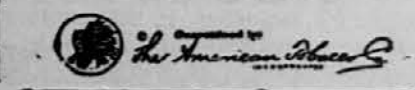
— Moja vlada je s presenečenjem vzela naznanje naziranja vaše vlade, da je smatrati za neprijateljsko dejanje vse, kar bi Anglija storila za pospešenje plavalnega športa v Ameriki. Nadalje sem dobil navodilo, naj vas obvestim o poročilu generalnega guvernerja na otoku Bimini, v katerem se glasi, da je dejanski opaziti le malo plavanja Amerikancev v smeri proti Bimini. Večina

so pogoste na tem mestu, kajti mostovi in stopnice so močno zgrajene in se posveča poleg tega največjo pažnjo vsakemu posameznemu turistu. Dne 6. septembra 1920 pa so bile kljub temu tri osebe ubite v Duplini vetrov in dva nedoljna sta bila težko poškodovana, ko se je odrgla skala nad četrtnim mostom. Slični plazovi so se pripetili že večkrat preje, a vedno spomlad ali pozno v jeseni, ko je bilo malo turistov. Teh ljudi leže na hrbet ter se pusti s plimo in oseko gnati sem-

Cigarette

It's Toasted

tja! Moja vlada je v resnici čula, da se pojavljajo ti ljudje v tako velikem številu, da predstavljajo resno oviranje parobrodstva okoli otoka Bimini ter kretanja angleških bojnih ladij.

Admiral Sir Percival Haddock z lahke križarke Tonsilitis je bil pred kratkim prisiljen spraviti svojo križarko v snhi dok v Bimini, kajti domneval je, da se je prišlo dnu ladje preveč morskih polžev. Pozneje pa se je izkazalo, da to niso bili polži, temveč pijani Amerikanci, ki so se držali ladje.

V interesu miru pa je angleška vlada pripravljena razmisljati o tem, kako bi se dalo odstraniti otok Bimini na kako večjo razdaljo od ameriške obale v slučaj, da bi tudi Amerika privolila v to, da premakne svojo obal nekoliko preč od sedanjega zemljepisnega položaja otoka Bimini.

Vaš v naglici

Curson.

Ekscelencia:

— Vaš predlog, da bi moja vlada premaknila obal Udryted States in da bi tudi vi pomaknili naprej otok Bimini, je nezadovoljiv. To bi prav nič ne pomagalo, kajti Amerikanci so notorični plavalci na dolge razdalje.

Summa summarum cele zadeve je, da je angleška vlada kriva neprijateljskega dejanja, ker vzdržuje etok tik pri obali Udryted States, kjer lahko vsak državljanz Udryted States dobi požirek alkoholne pijače (in prav posebnobno dobre pijače). Monroe doktrina krije jasno tudi to točko (ali bi jo morala, če je ne). Smatrajte to za ultimatum.

Želeč vam popolno plešo, ostajam vaš

W. J. Dryan.

Odgovora Anglije se pričakuje vsako uro. Pločez je skrajno resen, če ne še več.

Avstrija ima 12 milijard novih izdatkov,

ker je plače in prejemke državnih nastavlencev radikalno preosnovala. Namesto činovnih razredov se uvede vpoštevanje faktnega dela in v praksi izkazane sposobnosti. S čim naj Avstrija te nove stroške okrije? Finančni minister je ugotovil, da se državni prispevki za znižanje cen ukinejo, s tem bo dražinja še višja. Tarifi na železnice se znova povzajo, šimer se tovarnina podraži, a s tem podraži tudi blago.

„Neue Freie Presse“ zahteva, naj se število javnih nameščenecv izdatno skreči in uradovanje uredi preprosteje. Če ima Velika Britanija le okoli 365.000 javnih nameščenecv, je za Avstrijo četrtna milijona državnih nastavlencev mnogo preveč.

Veliki pogromi na žide na Madžarskem

se se izvršili pred dnevi po raznih mestih in vaseh, kakor poroča „Slov. Vychod“. Pogrome je vodilo društvo vzbujajočih se Mađarov. Mnoge židov je bilo izgnanih.

Središče ruskih socijalističnih revolucijonarjev

je Praga, kakor izvaja „Politiken“ v članku „O ruski emigraciji“. V Pragi se izdaja njihov glavni list „Volja Rosiji“ in velika skupina voditeljev iz dobe Kerenskoga biva v Pragi, najznamenjši med njimi je Mimor, bivši župan v Moskvi. V Čehoslovaški republiki se nahaja sedaj 5700 ruskih beguncev.

Ameriška suša kot vir bogastva.

Poroča Herbert Corey.

Ali hočete napraviti dosti denarja v kratkem času? In poleg tega še na lahek način? In varno, vkolikor pride pri tem v poštev klik od strani postav? Potem se lotite prodajanja žganja. Nikarte pa v resnici dobavljati žganje.

Ta večna misel je prodaja v globine duha presenetljivo velikega števila ljudi. Natakari v nekem klubu, ne celih tisoč milj proč od Washingtona, je prišel pred nedavnim časom hrepeneti po svoji dragi Grški. Vedel je za belo palačo iz mramorja, stoječo na visokem griču, katero bi lahko kupil za ceno majhnega bungalova v kateremkoli ameriškem mestu. Res je, da nima ta palača vodovoda, vroče vode in drugih priprav kot jih je najti v ameriški hiši, a bila je polna kipov ter nudila skozi vsako okno razgled, vreden tisoč dolarjev.

Jaz moram kupiti ta stari grad, — je rekel mož sam sebi. — Potem bom lahko živel kot kavalir celo svoje ostalo življenje, dokler ne bodo prišli Turki ter me umorili. Kaka pa bi mogel kupiti ta — grad?

Nato pa mu je prišla inšpiracija ter rešilna misel. Klub, v katerem je bil zaposlen, je bil sestavljen v glavnem iz koleričnih starih gospodov, ki so bili suli na vsaki točki severno od trebušne mreže od druge bitke pri Bull Run naprej. Ze sama omenitev Volsteadove postave v prostorih kluba je vzbudila godrnjanje, ki je zvenelo kot obstreljevanje Rheimsa. Natakari je tem gospodom na skrivnem in na ponižen način prodajal žganje. Če je prišel k njemu kak član kluba ter napravil hrup glas ali pa položil roko na otekel vrat, je natakari takoj vedel, kaj mu manjka ter spravi na dan zaželjeno — zdravilo. Ko pa je stopila pred duševne oči tega grškega natakarija vizija palače, je šel k svojim starim godrnjačem ter rekel vsakemu posebej:

Imam priliko, da kupim dosti žganja. Ali hočete kaj od tega? Samo dobro žganje. Haig in Haig, Dawson, Green River, vse, kar hočete, a le na zaboje. Ne morem prodajati po steklenicah.

Seveda so vsi hoteli žganje ter pričeli kupovati po zabojih in mu dajati čake v plačilo. — seveda skrbno sestavljene za izplačanje v gotovini, da se nikogar ne kompromitira.

Nato pa je nekega dne natakari sporočil klubu, da je bolan. — En teden pozneje so člani kluba izvedeli, da se nahaja mož na potovanju proti Grški. Sestanki klubovih članov so sedaj tako pusti kot je bilo prej. Premetenemu Grku pa gotovi ni bilo treba odpuštili proti Grški. To je storil iz povesi proste volje ter pokazal obzirnost, kajti prihranil je članom kluba možno razvajanost, če bi ga slučajno srečali na cesti. Bil je namreč tako varen pred postavo kot so cerkve.

On je vendar dobil denar pod napačnimi pretvezami, — bo ste brez duševne rekli.

To je res, a kdo bo prisegel pred oblastmi, da je to v resnici storil? Noben izmed članov kluba: bi ne storil kaj takega. O tem ste lahko prepričani. Razen tega pa obstoja neko pravilo, da se namreč pride v sodišče s čistimi rokami in roke vsakega člana kluba pa so umazane prav do laktov.

Ista ideja, — je rekel neki detektiv, — se je porodila v glavah številnih drugih ljudi.

Na enem izmed vlakov Southern Railway se je naprimer pred nedavnim časom nekega lepega dne pojavil neki črn gospod, ki je nosil na glavi neke vrste čepico ter velik črn kovčeg v roki. Nagovali je vse možne potnike.

Serif bo pregledal ta vlak na prihodu postaji, — je rekel ta ljudomili in prijazni črn gospod, — in konfisciral bo vsa pišola, katero bo našel. Morda bo tudi aretirati vse gospode. Boljše storite, če mi daste svojo piščalo in jaz jo bom skrnil, dokler ne bo serif odšel.

Ta predlog je bil naravnost nevdružljiv v svoji preprostosti. — Vsakdo je privlekel na dan svojo privatno steklenico ali steklenice, jih zamenoval na predlog prijaznega črnega gospoda s svinčnikom, da jih pozneje lažje izbere ter sedel nato zopet na svoje mesto v pričakovanju serifa, ki bo prišel ter odšel z dolgim nosom. Šerifa pa ni bilo od nikoder in prijaznega črnega gospoda seveda tudi ne. Z ene izmed stranskih postaj tam doli na jugu pa so pozneje prišla poročila, da si je neki velik črn gospod nabavil karo ter najel delavca, ki bo letos obdeloval njegovo bombažno polje. Obeta se mu življenje uživanja in počitka.

Lahko bi navedli ime in naslov nadaljnega moža, ki je hitro za bogatel, če bi bilo vredno. Se pred nedavnim časom ni imel ničesar drugega kot nekaj obleke, sobo v hotelu ter ženo, ki je imela sicer zlate lase, a dvojno brado. Poznal je dosti ljudi v mestu, v katerem je živel in smatralo se ga je za dobrega fanta, ki ni še nikdar sedel za železno ograjo. Na vse načine si je prizadeval, da ostane čist in ne omadeževan. Iskal je službe ter skušal prodajati zemljišča, avtomobile, zavarovalne police ter električne pralne stroje. Počasi, a gotovo, se je blizal volk njegovim vratom. Nekega dne pa se je oglasil pri njem gospodar.

Jaz sem dober človek, Tommy, — je rekel, — a vi veste ... Imel sem nekaj denarja za vas še jutri, — je odvrnil Tommy, — ali pa pojdemo.

Ko se je peljal v dolenje mesto, mu je prišla prava misel. — Obiskal je številne svoje znance.

Dobil bom nekaj prave robe, — je rekel, — Vzeti pa moram deset zabojev, če jo hočem dobiti, a jaz ne potrebujem toliko. Ali hočete nekaj tega blaga?

Žejni prebivalci Volsteadiane so vedno želeli takega blaga.

Potem na dan z denarjem, — je rekel Tommy, — A v gotovini. Noben nas neče, da bi krožili neokrog bedasti čeki, in jaz nisem v stani, da bi sam finančni podjetje.

Prijatelj je plačal v gotovini. Tommy je šel k nadaljnjemu ter mu povedal, da je ravnokar izsledil človeka, ki ve za lepo zalogo starega blaga. Nato pa je Tommy plačal svoje davno zapadle račune ter se pričel ozirati za kakim legitimnim poslom. Nihče ni nikdar dolžil Tommyja. — Dal sem ves denar bootleggerju, — je rekel, — Ta prokleti slepar pa ni dobavljal blaga.

Presneto nizko sem že priletel, — je rekel Tommy pred nekaj dnevi, — a zadavili me vendar še niso.

Razne vesti.

Evropa pred novo katastrofo.

Pariski dopisnik "Westminster Gazette", ki je najbrž nekoli bivši minister, je poslal svojemu listu dopis, ki je močno razburil londonske politične kroge. Dopisnik piše med drugim: Odkar je Lloyd George pristal na zahtevo o sankcijah proti Nemčiji, sledi Anglija popolnoma Franciji. Ako Nemčija izplača vse, kar se od nje zahteva, potem bo dobro, drugače ni sile na svetu, ki bi preprečila novo katastrofo Evrope. Nemčija pošilja entente noto za noto, ki želi francosko občutljivost. "Intransigent" pa pravi, da v teh notah obtožujejo Nemei Francoze, da so leni in neposobni, da bi obnovili porušene pokrajine.

"Corriere della Sera" pa poroča iz Berlina, da namerava Poljska vkorakali v Šlezijo, kar je povzročilo voliko vznemirjenje v Nemčiji.

Znižanje vojaškega proračuna vseh držav.

Mednarodni parlamentarni svet je imel v Ženevi sejo. Svet je odobril resolucijo, v kateri se narodne skupine naprošajo, naj delujejo pri svojih vladah za razno tifikacijo st. germaanske pogodbe, da se zniža vojaški proračun. Na prošnjo švedske skupine je svet sklenil, da skliče prihodnjo sejo mednarodne parlamentarne unije, da so leni in neposobni, da bi obnovili porušene pokrajine.

Da se odponore težavnemu štraj karakemu položaju v Angliji, je začela vlada rekrutirati pomožne policijske rezerve. — Slika nam kaže tak naborni prostor.

Jugoslavia irredenta.

Promocija.

Na vsenčističnem v Padovi je promoviral doktorjem prava goriški rojak Viktor Devetak, koncipijent pri odvjetniku dr. Medvedu v Gorici.

V znamenju 2000letne kulture!

Naš umetnik Kumar je nameraval v Gorici prirediti koncert, toda Italijanci so z grožnjami dosegli, da Kumar ni dobil na razpolago klavirja. Pašisti so na ulici Kumarja zmerjali s ščavom in kričali "fora i ščavi!", potem pa metali celo kamenje za njim.

Iz Dalmacije.

Italijanski uradniki so se ves čas okupacije surove obnašali proti našemu ljudstvu, žalili so jugoslovanskega kralja in hujšali proti Jugoslaviji. Sedaj si pa marsikateri teh ljudi misli, da bi bilo vendar le boljše ostati v Dalmaciji v Jugoslaviji kakor pa iti službovat kam v Kalabrijo. Dalmatinci se izrekajo odločno proti temu, da bi ti ljudje, katerih sree je dve leti gorelo za Italijo, ostali na svojih mestih. Prebivalstvo bi ne imelo nikakega zaupanja do uradov. Kdor se je tako zelo ogreval za mater Italijo, kakor ti ljudje, naj le gredo k njej in pri njej ostanejo. Proč z njimi!

Italijansko vojaštvo odhaja domov, v Italijo, vračajo pa se številni bivši vojniki v civilu in iščejo v Dalmaciji svojo Ameriko. Dalmatinci pravijo po vsej pravici: Bog nas varuj kuge, toče in italijanskega naseljevanja! Šibenik pozdravlja odhajajoče vojaštvo z "Addio Sebenico moriaceo!" Ljudje pa odgovarjajo z nasmehom: "Addio Italiani civili!" Marsikateri Italijanci danes zabavlja na italijanske vojske in jih zmerja s "harlekin", "ignoranti, genta senza carattere". In tako dalje. To je vse res, ali taki so tudi Italijanci. S tem zabavljanjem se Jugoslovenom ne morejo prikupiti.

Bomba v pisarni glavnega civilnega komisarijata v Trstu.

Vitez Pizzagalli, vodja uradov glavnega civilnega komisarijata, je našel v svoji pisarni na mizi lep zavojček, nanj naslovljen. Odprl ga je in dobil v njem v veliko voze presenečenje bomba. Prava sreča, da se pri odvijanju ni bomba razpočila. Kdo je prinesel Pizzagalliju bombo v pisarno, se sicer preiskuje, ali nobene prave sledi ni nikjer.

Italijan za načelnika v čisto slovenski občini.

Za načelnika občine Ocizla — Klanec v Istri je imenovan Italijan Urizio. Pred par leti se je nastanil v tem kraju med samimi Slovenci, pa se mu ni zdelo vredno, da bi se bil naučil slovenski. V Klanecu je deloval občinski odbor z županom, izvoljen od ljudstva, do zadnjega časa, edini se v Istri! Sedaj je razpuščen in nastopil je Urizio. Italijanska politična modrost!

Častna obveza in čin politične modrosti.

Spominjamo se ob aneksijski proslavi v Trstu besed, ki jih je govoril zunanji minister Sforza v parlamentu po rapalski pogodbi. Rekel je: Sprejeti smo morali nekoliko "stisov" Jugoslovenov. Tem Jugoslovenom, katerim je

prikladno, da ostanejo v stiku s svojima naravnima, čeprav povsem italijanskima središčema, z Gorico in Trstom, zagotovimo kar najširšo jezikovno in kulturno svobodo. To bo za nas častna obveza in čin politične modrosti. Zato smo prepričani, da se bodo hitro čutili zadovoljne, da pripadajo velevalsti, katera, naslonjena na svojo kulturo, ki jej ni primere, čuva z največjo paznostjo njihovo domače življenje. Pet mesecev poteče kmalu, odkar je tako govoril grof Sforza. Kaj se je vse tačas zgodilo v "Julijski Benetiji"? "Politična modrost" pa li Jugoslovenom domove in podjetja, "jezikovna in kulturna svoboda" trga jugoslovanske napise ter meče bombe v prosvetna društva in tiskarne. "Kultura, ki je ni primere"! Italijanci, ki bodo v Julijski Benetiji živjajo fašisti, katerim potiska vlada v roko orožje proti Jugoslovenom. Častna obveza italijanska ni vredna niti centezima!

Reka in pristanišče Baroš.

Ravnatelj Buncaga s Sušaka piše dalje o baroškem pristanišču, da je že določeno Jugoslaviji, in da je to v interesu same Reke in Italije. Baroš more služiti le prometu z jugoslovanskim Primorjem od Sušaka do Spica. Ako bi Jugoslavija ne imela Baroša, bi bila prisiljena, da si zgradi kar najhitreje svojo luko na svojem ozemlju daleč proč od Sušaka in povesila bi dogradbo liške železnice za zvezo Splita z zaledjem. Ako je Baroš v posesti Jugoslovije, gre vsa uvozna in izvozna njena trgovina preko Reke. Baroš bi služil le lokalnemu prometu, v nasprotnem slučaju pa bi si morala Jugoslavija iskati drugod dohod, do morja in se popolnoma izogniti Reke. Potem bi obkutila Reka in z njo tudi Italija, kaj pomeni za njo Baroš!

Barbarstvo italijanskih orožnikov.

V Smerju sta dva orožnika aretirala Ivana Pibrova in ga pri tem strašno pretepala. Svrvala sta ga s puškinimi kopiti v rebra, v trebuh, v hrbet, kamor je pač palo. Ravež je bil zadrgnjen z verigo za vrat, da je hropel od bolečin. Potem sta upustila verigo na vratu in ga vklenila vsega krvaveča. Nato sta ga vlekla iz vasi. Vsa vas je skrajno razburjena. Nato je prišel iz Bistrice večji oddelek vojakov, češ, da je v Smerju vstaja. Ali vas Smerje je popolnoma mima in se ni nič zgodilo. Pibrovec ni zagrešil ničesar, ali povsodi iščejo Italijani vstaje in upore ter si izmišljujejo razne reči, samo da morejo divjati nad Jugoslovenci. Takega trpljenja ne bodo mogli dolgo prenašati Jugoslovenci pod Italijo!

Skrajne fašistovske sturovosti ob aneksijskih proslavah.

V Tolmin so bili pridivljivi fašisti k proslavi in so zamazali razne hiše pa nabili napise: "Smrt onemu, ki ne čuti italijansko! Vrv onemu, ki noče biti Italijan!" Župnišče so bili napadli z revolverji, razbijali so po cerkvi, kričali "Fora i ščavi!" in se obnašali prav pristno po italijansko, kakor velevala kultura, kateri ni primere.

Sama kokoš bi rada pila, zato brani petelinu h koritu.

Josip Jurčič.

Slovenci v Ameriki.

V vaši stari domovini onstran velikega morja se je ustanovila v Ljubljani slovenska "Narodna galerija", muzej, v katerem naj bi se zbrali najimennitnejši slikarski, kiparski, grafični in stavbarski umotvorji umetnikov slovenskega pokolenja iz minulih stoletij in sedanje dobe. Doslej je zbranih in razstavljenih kakih 80 slovenskih umotvorov. Zgradilo naj bi se tudi poslopje, kjer naj bi se nastanila slovenska umetnostna galerija. Umetnostna galerija je najvišji umetnostni zavod naroda; kar je za znanost univerza, to je za umetnost umetnostna galerija.

Slovenska umetnost je najstarejša kulturna veja našega naroda. Slovenci imamo štiri stoletno slovo, umetnost slovenska pa ima sedemstoletno zgodovino za seboj. Že v 14. stoletju so delovali slov. pod. umetniki, v italijanski renesanci so nastopali Slovenci v Benetkah in v Rimu. V 18. stoletju na Dunaju in v Nemčiji, moderni slovenski umetniki so dosegli v začetku sedanjega stoletja priznanje na razstavah na Dunaju, Londonu, Parizu, Monakovem, Varšavi, Berlinu itd. Vse te umetnine pa je treba zbrati in pokazati svetu, da če spadamo med najmanjše narode Evrope, da obenem tudi med najkulturnejše narode.

Slovensko domovino in slovenski narod so razkosali, križali so ga in za našo zemljo vadijali. Z dela nas je ista usoda kot pred več kot sto leti Poljsko. Ali domovina Poljska ni izginila, slavila je vstajenje. Več kot sto let ni živela telesna Poljska, živela pa je duhovna Poljska, to je poljska kultura, umetnost, književnost in znanost, ki je tudi telesno Poljsko poklicala k vstajenju. Duhovna Slovenija bo združevala vse razkosane ude Slovencev, vse odtrgane brate, v duhovni Sloveniji bodo združeni vsi Slovenci. Dokler bo živela slovenska književnost, slovenska znanost in slovenska umetnost, bo vezala slovenska kultura vse Slovence; živeli bodo in bodo v njej združeni.

Dolžnost vseh Slovencev celoga sveta je, da ohranimo slovensko kulturo in jo dvignemo. Slovenci v Evropi, prizadeti po vojni, ne morejo danes storiti toliko, kot bi radi. Slovenci v Ameriki! Slovenci "Narodna galerija" v Ljubljani vas prosi, prosa vas slovenska umetnost sedmih stoletij, da prispevate, četudi z malimi zneski za slovensko umetnostno galerijo, slovenski umetnostni muzej v Ljubljani. Vsak dolar, ki ga darujete za ta namen, pomeni daleč več kot stokratno svoto v vaši domovini onkraj morja, kjer vam je tekla vaša zibel in prebivajo vaši dragi, ki govoré vaš jezik. Čeprav ne bo vsakteri izmed vas videl slovenske "Narodne galerije", vendar verujemo mi trdno, da idealizem med vami ni ugasnil in ni ugasnila ljubezen do Slovencev.

Ameriški Slovenci! Zbirajte po družtvih, pri zabavah in sicer povsodi za slovensko "Narodno galerijo" v Ljubljani! Tisti, ki morete, darujte večje svote, kajti galerija bo stala ogromno. Kdor bi daroval 100 ali več dolarjev, bo nosila umetnina, ki se pridobila za to svoto, njegovo ime.

Za odbor "Narodne galerije" v Ljubljani:

Ivan Zorman, predsednik; Viktor

Steaka, podpredsednik; dr. K. Bobida, tajnik; dr. Izidor Oankar, ak. slikar Rih. Jakopič, dr. Jos. Regali, odborniki.

PRAVILA

društva "Narodna galerija" v Ljubljani.

§ 1. Društvo se imenuje "Narodna galerija" ter ima svoj sedež v Ljubljani.

§ 2. Namen društva je: ustanovitev, izpopolnjevanje, vzdrževanje in varstvo, javne slovenske umetnostne galerije, t. j. zbirke slikarskih, plastičnih, grafičnih in stavbarskih umotvorov umetnikov slovenskega pokolenja, bodisi starejše dobe. Iz-nov. Načelnika volijo člani izmed ključeni tudi niso umotvori drugorodnih umetnikov, ki so stali v zvezi z domačo umetnostno produkcijo, oziroma, ki so vplivali na razvoj slovenske upodabljajoče umetnosti. Društvo ima tudi namena, da obstoječe umetniške zbirke, spadajoče v navedeni okvir, združi v celokupnost. Poleg tretjinsko večino glasov navzočih ustanovitve zbirke same je društveni namen naposled tudi zgradba ali pridobitev poslopja za slovensko umetnostno galerijo, oziroma začasna pridobitev prostora za nastanitev zbirke. Istotako je društveni namen vzbujanje zanimanja za vpodabljajočo umetnost med občinstvom, pospeševanje razvoja domače vpodabljajoče umetnosti, raziskovanje slovenske umetnosti, prirejanje sestankov, predavanj, delitev nagrad ter izdajanje spisov in reprodukcij — vse to, kolikor je potrebno v namen, izražen v prejšnjem odstavku.

§ 3. V dosego navedenih smotrov — § 2. — zbira društvo denarna sredstva z darili, testati in članarino, obenem pa tudi umetnine z nakupi, darili in testati.

§ 4. Društvo ima: a) častne članke, ki so si stekli izrednih zaslug za društvene namene ali za vpodabljajočo umetnost; b) ustanovnike; ustanovnik je, kdor izdatno pomnoži društveno zbirko umetnin ali plača v društveno blagajno vsaj 500 K naenkrat; c) redne članke, ki plačujejo društvu redni letni prispevek 30 K; d) članke-umetnike, t. j. priznane izvršujoče slovenske vpodabljajoče umetnike, ki plačujejo redni letni prispevek 30 K.

§ 5. Vsi društveni člani imajo pravico vdeleževati se društvenih občnih zborov, tam debatirati, interpellirati, voliti v društveni odbor in biti vanj voljeni. Članarino — ustanovnino — plačati morejo člani tudi v obrokih, ki jih določi odbor. Kdor ostane članarino — ustanovnino — leto dni na dolgu, preneha biti društveni član.

§ 6. Na čelu društva je društveni odbor. Odbor sestoji iz predsednika, dveh podpredsednikov, tajnika, blagajnika oziroma njiju namestnikov, varuha galerije in dvanajstih odbornikov. V odboru morata biti vsaj dva izvršujoča slovenska vpodabljajoča umetnika. Odbor upravlja društvene posle, sprejema in izobčuje članke, prireja društvene shode in sestanke, izvršuje sklepe občnega zbora, izdaja društvene spise in reprodukcije, deli podpore in nagrade, sklepa vse pogodbe, sprejema darila in testate. Vendar pa mora društveni odbor v vseh umetniških vprašanjih, zlasti nakupih umetnin, zaslišati umetnostno komisijo ter je vezan na njene sklepe, ki jih ne sme izpreminjati, nego le izvrševati, razen če izvršitev odkloni z dvotretjinsko večino. Umetniška komisija pa se mora ozirati na društvena sredstva ter tem primerno uravnati svoje sklepe. Društvene članke umetnike sme odbor sprejemati le s pritrildom umetniške komisije. Društvo zastopa na zunaj predsednik, če je ta zadržan, eden izmed podpredsednikov, pri sklepanju obojestransko obveznih pogodb pa tudi tajnik in blagajnik oziroma mesto njih njiju namestnika. Ravnotako se podpisujejo listine. Za sprejemanje daril in testatov pa je na zunaj upravičen predsednik sam oziroma mesto njega eden izmed podpredsednikov. Predsednika voli občni zbor, oba podpredsednika, tajnika, blagajnika ter njiju namestnika, kakor tudi varuha galerije pa odbor izmed sebe. Odbor je sklepčen, če je razen predsednika oziroma enega izmed podpredsednikov navzočih vsaj šest odbornikov. Pri enako razdeljenih glasovih odločuje predsednik oziroma podpredsednik kot njegov namestnik. Odborove seje

sklicuje in vodi predsednik oziroma eden izmed podpredsednikov. Podpredsednika podpirata predsednika v poslovanju, poslujeta mesto njega, ako bi predsednika kaj oviralo ali ako bi odstopil. Tajnik vodi zapisnike o sejah in vodi knjižice članov. Blagajnik prejema denar, iztrjuje in izplačuje. Če bi bil tajnik ali blagajnik zadržan ali bi odstopil, vodi njegove posle namestnik. Varuh galerije ima oskrbovati zbirko umetnin.

§ 7. Umetniška komisija sestoji iz načelnika in osmerih članov. Sklepna je, če je prisotnih z nakov slovenskega pokolenja, bodisi čelnikom vred vsaj šestoro članov. Načelnika volijo člani izmed sebe. Umetniško komisijo volijo člani-umetniki izmed društvenih članov na občnem zboru. Umetniška komisija sklicuje načelnika, ki jo je pa na poziv društvene umetnosti. Društvo ima tudi namena, da obstoječe umetniške zbirke, spadajoče v navedeni okvir, združi v celokupnost. Poleg tretjinsko večino glasov navzočih ustanovitve zbirke same je društveni namen naposled tudi zgradba ali pridobitev poslopja za slovensko umetnostno galerijo, oziroma začasna pridobitev prostora za nastanitev zbirke. Istotako je društveni namen vzbujanje zanimanja za vpodabljajočo umetnost med občinstvom, pospeševanje razvoja domače vpodabljajoče umetnosti, raziskovanje slovenske umetnosti, prirejanje sestankov, predavanj, delitev nagrad ter izdajanje spisov in reprodukcij — vse to, kolikor je potrebno v namen, izražen v prejšnjem odstavku.

§ 8. Občni zbor a) voli za eno leto predsednika društva in društveni odbor, dalje umetniško komisijo — § 7 — ter dva pregledna računov, b) imenuje na predlog društvenega odbora častne članke, c) presoja delovanje društvenega odbora, umetniške komisije ter društveno delovanje, d) razpravlja in sklepa o računih minulega leta na poročilo preglednikov, e) prenameja pravila, f) sklepa o razdruženju in g) o pritožbah radi izločbe iz društva. Občni zbor je sklepčen, če je navzočih 20 društvenih članov. Če bi ne posetilo občnega zbora navedeno število članov, se vrši občni zbor eno uro po prvotno določen uri brez ozira na število vdeležnikov. Da obveljajo sklepi na občnih zbiorih, treba je nadpolovične večine navzočih članov, le predlogom o izločanju članov, o prenehanju pravil in o razdruženju morata pritrivati dve tretjini. Ako gre za razdruženje, mora biti na občnem zboru navzoča vsaj četrtina vseh društvenih članov. Dan in uro občnega zbora ter predmet razprave se mora vsaj 14 dni pred zborovanjem razglasiti po časopisih. Redni občni zbor se ima sniti vsaj tekom prvih treh mesecev po preteku poslovnega leta, izredni občni zbor pa, ako ga skliče društveni odbor ali pa to zahteva vsaj 50 društvenikov.

§ 9. Prepire društvenikov iz društvenega razmerja razsoja brez priziva razsodništvo, v katero voli vsaka stranka enega sedelnika-člana, društveni odbor pa imenuje tretjega, ki vodi razpravo.

§ 10. Kadar preneha društvo, odloči v njegovi imovini občni zbor z absolutno večino glasov, vendar pa tako, da ostane galerija ohranjena slovenski javnosti. Če bi pa bilo društvo oblastno razpuščeno, pripade društveno premoženje društvu, ki se ustanovi z enakimi smotri; dotlej pa ostane društveno premoženje v oskrbi zadnjega društvenega predsednika ali enega izmed zadnjih podpredsednikov.

Nameravan atentat na Karla. Poročevalec "Excelsiora" in "Petit Parisien" javljata iz Lucerna: Policija je odkrila komplot, naperjen proti razkralju Karlu. Arretirana sta bila dva anarhisti, eden Švicar, eden Avstrijec, ki sta v svojih kovčkih prinesla bombe v Luzern.

Posestvo markiza Gero. Agrarni list "Svoboda" v Brnu poroča, da se je vršil v češkem Tešinu manifestni šod kmetovalcev z vsega Tešinskega, na katerem se je zahtevalo, da se ima veliko posestvo bivšega nadvojvode Friderika razdeliti med pogov. namestnik. Odborove seje

Nameravan atentat na Karla. Poročevalec "Excelsiora" in "Petit Parisien" javljata iz Lucerna: Policija je odkrila komplot, naperjen proti razkralju Karlu. Arretirana sta bila dva anarhisti, eden Švicar, eden Avstrijec, ki sta v svojih kovčkih prinesla bombe v Luzern.

Posestvo markiza Gero.

Agrarni list "Svoboda" v Brnu poroča, da se je vršil v češkem Tešinu manifestni šod kmetovalcev z vsega Tešinskega, na katerem se je zahtevalo, da se ima veliko posestvo bivšega nadvojvode Friderika razdeliti med pogov. namestnik. Odborove seje

Na begu.

Spisal Ksaver Moško.

(Nadaljevanje.)

III.

Drugo jutro, na sv. Treh kraljev dan, sva slišala pač zvoniti, a da bi šla v cerkev, je bilo seveda izključeno. Mislil sem, da bo maševal samo stari, umirovljeni gospod župnik. Šele čez dan sem izvedel, da so izpustili prejšnji večer tudi dr. Lucovnika, ki je moral ustmeno obljubiti in podpisati še listino, da se bo na sv. Treh kraljev dan takoj po sv. maši osebno uglasil pri vojaškem svetu v Beljaku, ki bo potem ukrenil z njim, kar se mu bo zdelo potrebno in dobro. Dokaz, kako povsem breskavni smo bili tedaj koroški Slovenci, zlasti duhovniki, če je delal "Soldatenrat" z nami, kar se je njemu poljubilo. Da ni bila tudi za gospoda doktorja tiista nedelja, priča ta le epizodica: Ujeli so ga, ko je šel proti trem od blagoslova iz cerkve. Morda ga niti ne bi bili vzeli s seboj, ker jih je gospod doktor s svojimi mirnim nastopom in s tem, da je podarjal, kako je bil vso vojno vojaški kurat, torej dmo ni niti mogel politično delovati, precej potolažiti in pomiriti. Kar pravi nasled fantalin iz njegove fare: "Werds den Pfarrer doch mitnehmen" — župnika boste vendar s seboj vzeli! To je odločilo. Ko so ga gnali proti Ločam nad Bačami, se jim pripelje naproti vojaški avtomobil. Pa dvigne eden vojakov v njem revolver in pravi: "Den Pfaffen werden wir gleich niederknallen" — farja bomo kar ustrelili! Sreča, da so bili drugi pametnejši in postanejši in so mu zabrali. To ravno je bilo najhujše s temi ljudmi, da so bili večinoma oboje maršalki, česar trezen morda ne bi. Sicer pa folkserovci niso bili nikoli in v ničemur tenkovejni.

Ko je pozvonilo k pridigi, sem sedel k oknu, odkoder sem videl cerkev in sem opravljal brevir. Kar nalahko poteka in vstopi krasno dekle ali mlada žena — sem niscu vedel od prvega pogledu, kam bi jo naj uvrstil. Takoj za njo mlad mož.

V prvem hipu sem pomislil: "Ali sta prijatelja ali sovražnika?" In sem bil v hipni zadregi. Pa je povedala, da je sestra gospodinjice; s to tisto jutro se nisem govoril, ker se nisem upal iz sobe, da me ne bi videle dekle. Prejšnji večer so bile na srečo na plesu.

"Tukaj čez dan ne bosta mogla ostati, ker je nevarnost, da pridejo iskat gerenta", pravi gospa. "A kam se naj deneva? Premisljal sem že, če bi šla čez dan na skedenj in se tam kje skrila. Po noči pa čez gore."

"Tudi ne bo varno. Lahko vaju opazijo dekle. In premrzlo je." "A kaj naj naredimo?"

"Najbolje bo, če pojdetta k moji materi, samo deset minut je do tja. Sami so z otroki. Najbolj varna bosta tam."

"A če naju kdo opazi?" "Preobleči se boste morali. Moja mater daj svojo obleko." Oblekel sem njegovo suknjo, ogrnil si njegovo pelerino, kapuco potegnili globoko čez glavo. Tudi za Gasparja so našli star klobuk; puško je pustil tam, vojaške plašče so tedaj vobče nosili, ta ni bil prenevaren.

"Vašo obleko primeseva z mojim za vama. Zdjaj pa pojdlimo. Vidva gresta pri zadnjih vratih ven; potem okrog hiše na cesto in kreneta kar čez polje; v prvi vasi tu doli so moja mati. Ljudje so zdaj večinoma v cerkvi, in zelo deži, težko da bi vaju kdo srečal."

Zahvalil sem se njima in gospodinjici res iz srca in smo se poslovili.

"So res še dobri ljudje na svetu?" sem se veselel v srcu, ko sem videl, s kako skrbjo se je trudila mlada gospa za naju. In ko sem pomisljal, da bi nasprotniki najbrž v hiši vse razbili, če bi bili vdrti ponoči v hišo, naju našli tam in bi se hoteli maščevati, čez, da naju skriva, sem vedel tudi, kaj nama je storila gospa Gastlova. Šla sva pri zadnjih vratih iz hiše, zavila okrog ogla. Pa me je kar vrglo nazaj. Ravno proti hiši je stopal doli po cesti mož srednjih let, temnega obraza, s skrajno črni brki. Ko me je zagledal, sem videl, da je kar ostrmel; malo da ni obstal sredi ceste, ko so šle ženske od blagoslova,

sem videl, kako pozorno gledajo sem proti naši hiši.

"Že vedó, da sem tukaj. Ko bi le bil kmalu večer, da bi mogel v gore!"

V prvem mraku je prišel gospod doktor, ki so mu medtem že naznanili, da sem mu blizu.

Ob vseh neprijetnostih sva se morala smejeti, ko je pripovedoval o svoji avdijenci pri rejnih mešanih v vojaškem svetu. Jezil se je na vojaštvo, kaj da ga ne pusti pri miru. "Da nimajo nič proti njemu" — so mu zatrjevali — "in da lahko ostane v Stebnu 'bis auf Weiteres' — da morda kako drugače odločijo." — "Der Pfarrer von Maria Gail ist uns auch wieder dreh. Ganz unmöglich, gerveise; will ihm ja niemand nichts" — župnik z Zilje nam je nam sem, da mora biti že v cerkvi, tudi spet ubežal; čisto brez potrebe, ko mu pa nihče nič ne bo, se hudovali čez mene. Vem in verujem, da mi ti gospodje niso bili se v resnici zanimal za naju. Hvaležni mu za to zanimanje nisem bil.

Krenila sva čez polje proti sosedni vasi, v smeri proti Bačam. V prvi hiši stanujejo najina mati", nama je razlagala pred slovesom sestra gospe gerentove. Hodil sem sicer čestokrat tam mimo, a za imena posameznih posestnikov se nisem pobrigal. Zdjaj bi mi to dobro služilo. V začetku a vasi stojita namreč dve hiši skoro vstrice. V kateri? Ko sva to ugibala in se počasi bližali, stopi iz ene kaka osemetna deklica — hčerka najinih blagih pomočnikov — in nama s prstom namigava, naj greva tja.

V sree me je ganilo, kako naju je sprejela stara mati: kakor da sta se ji sinu vrnila iz vojne ali iz Amerike.

Okna velike sobe, kjer sva čakala nadaljnih dogodkov, so nam odpirala razgled prek čez polje, po katerem hiti v nalahko zakroženem loku železniški tir, proti Stebnu, Maločam, sosedni vasi in gori na Karavanke, ki so bile vse zavite v temnopepelate oblake.

Po progi je vozil skoro vsako uro kratek vlak. Vsakokrat, ko sem ga zagledal gori ob Stebnu, mi je postalo neprijetno pri srcu. Vedel sem, da vozi vojaštvo in municijo zoper naše stražarje in branitelje. Municije je bilo v Beljaku nakopičeno ogromno. Ob razsulu, tiste prve dni novembra, je prihajal vlak za vlakom z živili in v municijo, in so marsikateri obdržali kratkoma v Beljaku. Nekaj vagonov so sicer oficirji v noči od 2. do 3. novembra razstrelili — na stotine šip, posebno velikih na hotelskih vratih in oknih, je ob tem popokalo. Tudi zunaj na Zilji. Na strani župnega dvorca, obrnjeni proti mestu, so bile vse uničene; v cerkvi je iztisnil pritisk zraka veliko gotično okno skoro povsem iz zida.

Na Vernih dš dan je bilo vse mesto polno govorice, da se tisti dan pridejo v Beljak Jugoslavlani in Angleži. Za poveljnike da so v Parkhotelu že pripravljene sobe. Pa je bila, ko me je pok zbudil iz spanja, moja prva misel: "Parkhotel so z našimi oficirji pogrnali v zrak." Htel sem k oknu. Parkhotel je še stal, pač pa je žarelo ob južni postaji. Oddahnil sem si. Zakaj to sem vedel: "Če so storili to, bo v Beljaku in tudi tukaj pri nas klanje, da ni bilo takega niti leta Gospodovega 1478, ko so Turki požgali žiljske cerkev in vas." Kletil Parkhotela so bile polne municije in topov. Te so dovažali deloma v velikanskih sodih. Ponoči so sode lepo razpolovili in odstranili, topove shranili. V prvem strahu so se pripravljali zoper Lahe. Pozneje bi jih obrnili proti Slovincem in jih res so.

Ob kakim eni je pripeljal vlak iz Bač. Postal je ravno na mostu pod štebensko cerkvijo. "Zdjaj nekaj bo. Ali so izvolili mene?"

Gledal sem, od katere strani bodo prišli, in tuhtal, kdaj naj krenem. Daleč najbrž ne bi bil prišel, ko bi me prej doletela krogla.

Pa jih od nikoder ni bilo. Čez kake pol ure je vlak odšel proti Beljaku. Pozneje sem izvedel, da so bili preiskovali župnišče. Župnik se je pravkar vračal iz Beljaka od avdijence pri vojaškem svetu. Prišel je ravno v vas, ko je videl, da je šla mala posadka v njegov dom. Seveda ni hitel domov, da bi jih pogostil, ampak se je skril v zvonik, da se je oborožena nemška nevarnost odstranila proti Beljaku.

Ko so šle ženske od blagoslova,

sem videl, kako pozorno gledajo sem proti naši hiši.

"Že vedó, da sem tukaj. Ko bi le bil kmalu večer, da bi mogel v gore!"

V prvem mraku je prišel gospod doktor, ki so mu medtem že naznanili, da sem mu blizu.

Ob vseh neprijetnostih sva se morala smejeti, ko je pripovedoval o svoji avdijenci pri rejnih mešanih v vojaškem svetu. Jezil se je na vojaštvo, kaj da ga ne pusti pri miru. "Da nimajo nič proti njemu" — so mu zatrjevali — "in da lahko ostane v Stebnu 'bis auf Weiteres' — da morda kako drugače odločijo." — "Der Pfarrer von Maria Gail ist uns auch wieder dreh. Ganz unmöglich, gerveise; will ihm ja niemand nichts" — župnik z Zilje nam je nam sem, da mora biti že v cerkvi, tudi spet ubežal; čisto brez potrebe, ko mu pa nihče nič ne bo, se hudovali čez mene. Vem in verujem, da mi ti gospodje niso bili se v resnici zanimal za naju. Hvaležni mu za to zanimanje nisem bil.

Krenila sva čez polje proti sosedni vasi, v smeri proti Bačam. V prvi hiši stanujejo najina mati", nama je razlagala pred slovesom sestra gospe gerentove. Hodil sem sicer čestokrat tam mimo, a za imena posameznih posestnikov se nisem pobrigal. Zdjaj bi mi to dobro služilo. V začetku a vasi stojita namreč dve hiši skoro vstrice. V kateri? Ko sva to ugibala in se počasi bližali, stopi iz ene kaka osemetna deklica — hčerka najinih blagih pomočnikov — in nama s prstom namigava, naj greva tja.

V sree me je ganilo, kako naju je sprejela stara mati: kakor da sta se ji sinu vrnila iz vojne ali iz Amerike.

Okna velike sobe, kjer sva čakala nadaljnih dogodkov, so nam odpirala razgled prek čez polje, po katerem hiti v nalahko zakroženem loku železniški tir, proti Stebnu, Maločam, sosedni vasi in gori na Karavanke, ki so bile vse zavite v temnopepelate oblake.

Po progi je vozil skoro vsako uro kratek vlak. Vsakokrat, ko sem ga zagledal gori ob Stebnu, mi je postalo neprijetno pri srcu. Vedel sem, da vozi vojaštvo in municijo zoper naše stražarje in branitelje. Municije je bilo v Beljaku nakopičeno ogromno. Ob razsulu, tiste prve dni novembra, je prihajal vlak za vlakom z živili in v municijo, in so marsikateri obdržali kratkoma v Beljaku. Nekaj vagonov so sicer oficirji v noči od 2. do 3. novembra razstrelili — na stotine šip, posebno velikih na hotelskih vratih in oknih, je ob tem popokalo. Tudi zunaj na Zilji. Na strani župnega dvorca, obrnjeni proti mestu, so bile vse uničene; v cerkvi je iztisnil pritisk zraka veliko gotično okno skoro povsem iz zida.

Na Vernih dš dan je bilo vse mesto polno govorice, da se tisti dan pridejo v Beljak Jugoslavlani in Angleži. Za poveljnike da so v Parkhotelu že pripravljene sobe. Pa je bila, ko me je pok zbudil iz spanja, moja prva misel: "Parkhotel so z našimi oficirji pogrnali v zrak." Htel sem k oknu. Parkhotel je še stal, pač pa je žarelo ob južni postaji. Oddahnil sem si. Zakaj to sem vedel: "Če so storili to, bo v Beljaku in tudi tukaj pri nas klanje, da ni bilo takega niti leta Gospodovega 1478, ko so Turki požgali žiljske cerkev in vas." Kletil Parkhotela so bile polne municije in topov. Te so dovažali deloma v velikanskih sodih. Ponoči so sode lepo razpolovili in odstranili, topove shranili. V prvem strahu so se pripravljali zoper Lahe. Pozneje bi jih obrnili proti Slovincem in jih res so.

Ob kakim eni je pripeljal vlak iz Bač. Postal je ravno na mostu pod štebensko cerkvijo. "Zdjaj nekaj bo. Ali so izvolili mene?"

Gledal sem, od katere strani bodo prišli, in tuhtal, kdaj naj krenem. Daleč najbrž ne bi bil prišel, ko bi me prej doletela krogla.

Pa jih od nikoder ni bilo. Čez kake pol ure je vlak odšel proti Beljaku. Pozneje sem izvedel, da so bili preiskovali župnišče. Župnik se je pravkar vračal iz Beljaka od avdijence pri vojaškem svetu. Prišel je ravno v vas, ko je videl, da je šla mala posadka v njegov dom. Seveda ni hitel domov, da bi jih pogostil, ampak se je skril v zvonik, da se je oborožena nemška nevarnost odstranila proti Beljaku.

Ko so šle ženske od blagoslova,

sem videl, kako pozorno gledajo sem proti naši hiši.

"Že vedó, da sem tukaj. Ko bi le bil kmalu večer, da bi mogel v gore!"

V prvem mraku je prišel gospod doktor, ki so mu medtem že naznanili, da sem mu blizu.

Ob vseh neprijetnostih sva se morala smejeti, ko je pripovedoval o svoji avdijenci pri rejnih mešanih v vojaškem svetu. Jezil se je na vojaštvo, kaj da ga ne pusti pri miru. "Da nimajo nič proti njemu" — so mu zatrjevali — "in da lahko ostane v Stebnu 'bis auf Weiteres' — da morda kako drugače odločijo." — "Der Pfarrer von Maria Gail ist uns auch wieder dreh. Ganz unmöglich, gerveise; will ihm ja niemand nichts" — župnik z Zilje nam je nam sem, da mora biti že v cerkvi, tudi spet ubežal; čisto brez potrebe, ko mu pa nihče nič ne bo, se hudovali čez mene. Vem in verujem, da mi ti gospodje niso bili se v resnici zanimal za naju. Hvaležni mu za to zanimanje nisem bil.

O ugasih in novih očeh.

Mario Laudova (Praga).

Na božični dan, ko po gledališnih ni izkušnji niti predstav, se udaja gledališki svet rad veselumu, brezskrbnemu razpoloženju. Leto 1914 je tvorilo izjemo. Mnogo igralcev in pevcev je bilo poklicanih pod orožje, a k enemu izmed njih, ki jih je vojna zadela najhujše, smo potovali takrat — na božični dan — v vojaško bolnico v Loretanski ulici na Hradčanih.

Ko sem stopala v tem domu vzdihov in trpljenja po stopnicah, k označenim dverim, sem se spominjala obraza v viharju vojne kruto zadetega kolega, h kateremu sem pravkar nameravala.

Prvič sem igrala z njim, ko sem gostovala na Narodnem divadlu v Brnu v "Povestih kraljeve nevarske". Med skušnjo je prišel k meni:

"Dovolite prosim, da se vam predstavim: sem Bohuslav in igram Guaninara.

Če se ne motim, je bilo to leta 1908 ali 1909. Težko ulogo dvorskega intriganta je igral na praškem Narodnem divadlu bravnor Jiri Bittner.

Mladi brnski igralec ga ni v ulogi nikdar videl in skromno me je prosil, naj mu svetujem, kar bo treba.

Takoj na skušnjo še bolj pa zvečer na predstavi sem se prepričala, da imam opraviti z marljivim, inteligentnim igralcem, samostojno mislečim. Pravil mi je, da je začel v Brzdovih družbi, nato nastopal pri raznih potujočih čeških gledališčih, pri vzhodnočeškem gledališču ravateljaca Lacine in da je bil končno angaževan na Narodnem divadlu v Brnu.

Kasneje sem čitala o Bohuslavu, da se je naučil slovenskega jezika, da je igral v Ljubljani in v gost tudi v Belgradu in v Zagrebu. Vendar pa se mu je pozneje stozilo po domovini, in ko je bil Marek angaževan v Plzni k vinohradskemu gledališču, je Bohuslav igral v Plzni na poskušnjo ter bil sprejet. Poslednji čas, pred vojno, je bil član Švandovega gledališča na Smichovu — v Pragi.

Videla sem ga zato česteje, na odru ali na ulici, a ko je bila proglašena mobilizacija, je bil med prvimi, ki so se morali priglasiti.

Ne vem že, kakšen slučaj me je privedel nekega dne iz poslednjih dni avgustovih na Vavelski trg, koder je pravkar marširal polk čeških vojakov na kolodvor, da ga vržejo na bojišče. Kam jih odpeljejo, ni vedel nihče — ni smel vedeti.

Žene, otroci, starci in starke so jih spremljali. Očetje so držali svoje otroke v naročju ali na ramih, žene pa so jim nosile puške in večji otroci zavoje. Nekateri vojaki so držali v naročju kar po dva otročka, da, enemu je visel na hrbtu še tretji. Mlajši dečki so nosili preko ramen cele salame, a tuje žene in dekleta so pritekale k njim, da jih obdarujejo s pecivom ali tobakom: marsikatera se je solzila, da glasno ihtela.

Godba je k temu sviralala vesel marš, a ko je prestala, so prepevali vojaki: "Červeni šatečku".

Tu je prišel iz vrst odhajajočega moštva mlad vojak in naravnost k meni. Bil je Bohuslav.

— Tudi vi že odhajate?

— Tudi.

— Kam?

Zmignil je z rameni. Nato mi je pošepetal: — Pravijo, da gremo na svoja točke: toda vrag jim verjemi. Čehje potisnejo baje na najopasnije postojanke. Z nami gre tudi Habetin, načelnik škikovskega Sokola. On misli, da nas požeje na srbsko fronto. No, morda mi bo možno uteči k Srbom.

Bohuslavova oči so žarele v vročnem lesku. . .

Tako sem ga videla poslednjič. Ni bil tam dolgo — prišla je vest na skušnjo v Narodnem gledališču, ki nas je vse pretresla: Bohuslav je bil ustrelen v glavo tako, da je ob oko; kdo ve, ali se posreči, rešiti mu vsaj drago. . .

Takoj smo sklenili, da pošljemo ponj posebnega sla. (Bil je to Jarak Nevole), da ga izročimo v zdravljenje profesorju Deylu. — Ta človekoljubni, prosilci zdravnik — strokovnjak je storil vse, kar je le mogel — toda drugega očesa mu že ni bilo mogoče rešiti več.

Na božični dan smo vedeli vsi, da Bohuslav se vrne vida nihče, toda njemu tega seveda nismo mogli povedati, če, niti z vstopom glasno mu ni izdal nihče, da je

njegov položaj brezupen. Siloma smo zatirali svoje solze, kadar nas je vpraševal:

— In kakšno je to oko? Povejte mi resnice! Eno je izgubljeno, a tole morda vendar še fizipregleda, kakšno je?

— Čisto lepo, — smo odgovarjali, dasi je bilo oko medlo in globoko zapadlo v očesno jamico. — Solze so nam kapale pri tej laži po licih.

Bohuslavov kotiček v bolnici je bil v marsikaterem oziru lepši in čistjši nego ostalih sotrpinov. — Ranjeni igralci ni niti za hip pozabljal gostiteljskih dolžnosti. — Bil je brezhibno oblečen, govoril je živo, skoraj mrzlično, da, celo šalil se je ter je imel darove, ki so mu jih prinašali znanci, skrbno razpostavljen, da je lahko takoj vsakega našel, po vsakem segel in se z vsakim znova poradoval. Iz gledališkega sveta sta bila zlasti zakonec Švandova, ki sta se zanj skrbce brigala.

Zdravniki, da bi mu nađe ne vzeli prehitro, so mu rekali, da bo trajalo zdravljenje pač dolgo in naj se torej choroži s potrpljenjem.

In res je bil potrpežljiv, močan — tudi ko je končno izvedel vso resnico.

To je bilo, ko so mu ponudili prostor s popolno oskrbo v Klarovem zavodu na Mali strani.

Odklonil je.

Prišli so k meni, naj mu prigravjam, da bi prostor sprejel. — Toda jedva sem začela, ko mi je odgovoril trdno:

— Ne. — Hvala za dobro voljo, toda naj dajo tihi prostor drugemu, ki se ne zna preživljati samostojno. Imam mater. Ona me bo oskrbovala bolje, kakor bi me mogli v zavodu. Ne bojim se življenja, čeprav sem slep, toda delati morem le v svobodi.

Tako je rekel in — storil. . .

Hočete vedeti, kako živi? Predstavljajte si majhno, prijazno sobico v pritličju. Vanjo sveti solnce in odmeva od spomladni do pozne jeseni skozi odprto okno petje ptic v parka na nasprotni strani. Tja zahaja Bohuslav rad na izprehod — ali sedna na klopiec, da vsaj čuti sončne žarke, ki jih videti ne more več.

Svoji sobici v Podebradski ulici pravi: — Moje kraljestvo. — Po stenah vise travkovi lovorjevih vencev in drugih evetličnih trofejev, — ob oknu stoji pianino, poleg pisalnega stroja, pa pisalna miza, v kotu sofa, emara. . . S popolno varnostjo se kreta tod čvrsti, — močni človek, in vdana skrbnost briže matere mu opremlja z nežkjer njen sin rajši marljivo dela, nego bi brezskrbno, a tudi brez matere in brez vsake svobode izvolitaril v zavodu.

Dobro poznam naše čitatelje. Zato vem, da bi prav kmalu prejela premnogo vprašanj, kako bi bilo mogoče najprimerneje izraziti svoje občudovanje junaku, ki je tako sijajno premagal usodo ali kako bi bilo mogoče razveseliti ga, ne da bi ga to nemilo dirnilo.

Torej, naj si naroče vsi bratsko in sestrski sočustvujoči njegovo prvo knjigo spominov, ki jo je izdal pred kratkim z naslovom: To byl ten krásny čas!

Našla sem Bohuslava pri polnem delu. Piše spretno na stroju nego marsikdo, ki vidi. Tekom leta hoče biti gotov z drugim delom spominov. Prvi del se že pridno kupuje. Avtor mi je pokazal številne dopise, v katerih ga dopisniki hvalijo, ker je napisan prvi del s humorjem, ki jih je zabaval, in naročajo hkratu nadaljne knjige.

Nežno je obračal Bohuslav dopise svojih vdanih in navdušenih čitateljev ter jih polagal poleg sebe na mizo.

— Kakor bi igral zopet na odru — je pravil — tako mi je in kakor bi mi občinstvo izražalo svoje priznanje s plaskanjem.

In na igralčevem obrazu se je posvetil nasmeh mirne sreče. — Meni pa se je zdelo, kakor bi za tistimi temnimi stekli, ki zakrivajo njegove uničene oči, žarele druge, neuničljive oči, ki si jih je znal prižgati v temah sam silni duh dobrega človeka.

BOHUSLAV, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJ VSE SLOVENSKE ZDRAVILNE SREDSTVA IN SPOVEDNIŠTVA.

Horthy — madžarski kralj?

Kakor javlja Korrespondenz Herceg, poroča na Dunaju izhajajoči madžarski dnevnik "Jevoe" iz Budimpešte, da so prišli k državnemu pravniku Horthyju takimenoovanim brahialnim formacijam pripadajoči častniki Pronay, Ostenburg in Hejas in so mu sporočili, da imajo za seboj večino vojaštva ter da imajo namen proglasiti Horthyja za narodnega kralja. Horthy se je izrekel zoper ta načrt, pri čemer je poudarjal, da je samo namestnik zakonitega kralja. Častniki so na to izjavili, da si poiščejo drugega vladarja, ako Horthy njih ponudbe ne sprejme. Državni upravnik je stvar takoj sporočil ministrskemu predsedniku Telekiju, ki je sklical ministrski svet, v katerem sta se zlasti minister zunanjih poslov dr. Gratz in minister financ Hegedű izrazila zoper tako pusto-lovstvo.

ZENITNA PONUDBA.

Slovenec, star 32 let, z lepim premoženjem, se želi seznaniti s Slovenko, dekletom ali vdovo, v starosti od 25 do 35 let v svrhu ženitve. Jaz stanujem v bližini mesta Pittsburgha, Pa. Podrobnosti se izvejo pisanim potom. Tajnost gotova stvar. Samo resne ponudbe s sliko je poslati na naslov: Srečna Bodočnost, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (3-4-5)

UGODNA PRILIKA.

V Kostanjevici na Dolenjskem je naprodaj lepo zidana enonadstropna hiša, h kateri spada tudi vrt, ena velika in ena mala njiva ter ena oral gozda v Krakovem. Začasno je hiša oddana na tri stranke ter prinaša lepo najemnino. Celo posestvo s hišo se prodaja za 4500 dolarjev, dokler obdrži dolar napram kronam veljavno, ki jo ima sedaj. Nadaljna pojasnila glede nakupa je mogoče dobiti pisanim potom pri lastniku: Alojzij Gatsch, Kostanjevica, Kranjsko, Jugoslavija. (3-7-5)

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA

ANTON ZBAŠNIK

soba 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

vogal Diamond and Grant Sts.

(nasproti Courts).

Izdeluje raznovrstne notarske dokumente, kot pa pr. pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, zapisišene izjave in prošnje za dobavo svjoe iz starega kraja, Preiskuje lastninsko pravico zemljišč tu in v starem kraju, posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v domovini, izdeluje prevode iz slovenskega na angleški jezik, ali obratno, tolači na sodnih ali pri komercialnih razpravah in da je vsakovrstne informacije nastoj. Cene niske, dele točno in pravilno.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana,

Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:

Trst, Opatica, Zadar.

Nemška Avstrija:

Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Ju-

slaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive

na vpogled pri Jadranski banki in vseh nje-

nih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na

vse kraje in za vse črte.

Istavlja tudi čeke plačljive v učinkovitem zlatu

pri Jadranski banki in njenih podružnicah

s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali

angleških šterlingih, ako ni na razpolago

ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanre-

dno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za

one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovinci, prijatelji in poznavalci naše banke so v ljudno

napreženi, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanice iz

Hrvaške, Dalmacije, Istre, Goriške in Črnogore.

ŽENSKA VOJNA.

Egodovinski roman. — Francoski spisatelj Aleksander Dumas.

Ka "Glas Naroda" priredil G. P.

99

(Nadaljevanje.)

— No, — je rekel vojvoda, — lahko si mislite, kar hočete, a to asmrčenje bo služilo kot dober vzgled in radoveden sem, kaj bodo napravili v Bordeaux, ko bodo izvedeli, da smo obesili njihovo gospodinjstvo.

Ob mislih na to, kaj bi storili, je že odprla Nanon usta, da govori, a ni mogla spraviti ven nič drugega kot strahen krik. Dvignila je roki proti nebu, ko da ga hoče prositi, naj ne osveti smrti Richona. Nato pa je padla na tla, kjer je obležala.

— No, kaj pa vam je, madama? — je rekel vojvoda. — Kako morete priti v tako stanje, če se obesi enega kmeta? Čujte, Nanon, dvignite se; pridite k sebi! Bog mi odpusti!... onesvestila se je... in ljudje v Agen trdijo, da je neobčutljiva. Semkaj, soli, na pomoč... Mrzle vode! He, ljudje!

Ko je vojvoda videl, da ni nikogar, je šel ven, da sam prinese, kar je zamažal zahteval, od svojih služabnikov, ki ga seveda niso mogli čuti, ker so bili še vedno zaposleni s prizorom, katerega jim je priredila kraljevska darciljivost.

Sestindeseto poglavje.

V trenutku, ko se je završila v Libourne strašna drama, katero smo ravnokar opisali, je pisala gospa de Cambes v svoji sobi naslednje pismo gospodu baronu de Canolles:

— Zopet zavlačevanje, prijatelj moj. V trenutku, ko sem hotela omeniti gospej princesiji vaše ime ter jo prositi za dovoljenje za najino zvezo, je prišlo poročilo o zavzetju Vayres, ki je izpremenilo v led besede, katere sem imela na jeziku. Vem pa, kaj morate trpeti in jaz nimam moči, da bi nosila tako vašo kot mojo bol. Ugoden uspeh ali pa nesreča v tej vojni bi naju lahko prignala predaleč, če bi ne bila odločna premagati okoliščin... Jutri, prijatelj moj, jutri zvečer ob sedmi uri bom vaša žena...

— Čujte torej moj naert za najino postopanje in držite se ga, prosim vas. Zelo bistveno je, da se v vsaki posameznosti ravnate po njem.

— Popoldne preživite pri gospe de Lalasne, ki vas ceni kot prava sestra, odkar sem vas predstavila njej. Igrali bodo, igrajte kot drugi, a ne sprejmite nobenega povabila na večerjo. Še več: ko bo prišel večer, odstranite svoje prijatelje, če bi se slučajno nahajali krog vas. Ko boste sami, boste videli vstopiti sla, jaz ne vem katerega, ki bo izrekel vaše ime, kot da vas kličejo kam. Sledite mu z zaupanjem, kajti prišel bo po mojem naročilu in njegova poslanica obstaja v tem, da vas povede v apelo, v kateri bom jaz čakala na vas.

— Hotela sem, da bi bila to Karmelitska cerkev, s katero je zame spojitih že toliko sladkih spominov, vendar pa si že ne drznem upati kaj takega. Stvar pa bo taka, če bodo hoteli zapreti cerkev za naju.

— V pričakovanju te ure storite s tem pismom, kar delate z mojo roko, če pozabim odtegniti jo. Danes vam pravim za jutri, a jutri vam rečem za vedno.

Canolles se je nahajal ravno v enem svojih mrkih trenutkov, ko je dobil pismo. Celi prejšnji dan ni ničesar čul o gospe de Cambes, čeprav je šel v poteku štiri in dvajsetih ur najmanj desetkrat mimo njenih oken. Tedaj se je pojavil običajni protučinček v duši mladega moža. Dolžil je vikonteso koketstva ter dvomil o njeni ljubezni. Zopet se je spominjal Nanon, te dobre, ponižne duše. Pismo pa je seveda vse izpremenilo.

Canolles je zopet in zopet prečital pismo. Poljubil ga je po navodilu Claire najmanj dvajsetkrat, kar bi tudi storil z njeno roko. Pri natančnejšem premisleku si ni mogel Canolles zatajiti, da je njegova ljubezen do vikontese najvažnejša in najbolj resna zadeva njegovega življenja. Pri drugih ženskah se je njegova ljubezen vedno povsem drugače razvila. Canolles je igral svojo ulogo kot človek, kateremu sa naklonjene ženske ter si vsled tega pridržal pravico biti nestalen. Pri gospe de Cambes pa je čutil, da je podvržen neki višji moči, kateri si ni niti upiral ni upal, ker je obenem čutil, da je to suženjstvo sladkejšje kot je bila preje njegova moč.

In Nanon? — Da, Nanon je bila še vedno črv, ki je glodal v njegovem srečju. Uboga Nanon! Kaj bo rekla, ko bo izvedela, da je postal njen ljubček mož drugje? Ne, ona se ne bo osvetila kljub vsem sredstvom, katera ima na razpolago in to ravno je najbolj bolelo Canollesa. O, če bi se Nanon vsaj skušala osvetiti, potem bi bil tudi on rešen svojega kesa.

Nanon pa ni niti z besedico odgovorila na pismo, v katerem jo je prosil, naj mu več ne piše. Kako je prišlo, da se je tako vrstno držala njegovih predpisov? Če bi Nanon v resnici hotela, bi pač došla priključiti nasloviti nanj par besed. Nanon a ni poskusila zopet stopiti z njim v pisensko zvezo. Ah, če bi bila Nanon res v stanu pozabiti na svojo ljubezen do njega!

Celo Canollesa se je stemnilo vspršio misli, če bi bilo mogoče, da ga Nanon več ne ljubi. Kruto je, če mora človek najti sebičnost ponosa zelo v najbolj plemenitih središčih.

Na srečo pa je imel Canolles sredstvo, s pomočjo katerega je pozabil na vse, da je namreč zopet in zopet čital pismo gospe de Cambes. To sredstvo je v resnici učinkovalo. Ker mu je njegova ljubica ukazala napotiti se v hišo gospe Lalasne, se je napotil tja, kaj že ob dveh popoldne.

Canolles je bil tako zelo zaposlen s svojo lastno srečo, da ni zapazil svojega prijatelja Ravailly, ki mu je delal z neke ladije, na kateri se je vozil. Neštevilna znamenja z roko. Zaljubljeni hodijo tako lahkih korakov kot da se njih noge sploh ne dotikajo tal.

Canolles je bil že daleč, ko se je Ravailly izkreal. Komaj na bregu, je dal Ravailly veslačem par povelj ter odhitel proti stanovanju gospe de Conde.

Princesinja je ravno sedela pri mizi, ko je čula v predsobi neki šum. Vprašala je, kaj je to ter dobila odgovor, da se je ravnokar vrnil kapitan Ravailly, katerega je poslala ona v tabor gospoda Meilleraye.

— Madama, — je rekel Lenet, — mislim, da bi bilo dobro, če bi ga vaša visokost takoj sprejela. Novice so vedno važne in naj so take ali take.

Princesinja je dala znamenje in Ravailly je vstopil. Bil pa je

taoko bled in njegovo lice je bilo tako zmedeno, da je gospa de Conde že ob pogledu nanj domnevala, da ima pred seboj sla nesreče.

— Kaj je kapitan? — je vprašala. — Kaj se je zgodilo novega? — Oprostite, madama, da stopam tak pred vašo visokost, a novica, katero prinašam, ne trpi nobenega odloga. — Govorite, ali ste videli maršala? — Maršal me ni hotel sprejeti, madama. — Maršal ni hotel sprejeti mojega odposlanca? — je vzkliknila princesinja, vsa ogorčena.

— O, madama, to ni še vse. — Kaj pa še več? Govorite, govornite vendar. — Ubogi Richon...

— To vem, ujet je in jaz sem vas odposlala, da se pogajate glede njegove izmenjave. — Prišel sem prepozno, čeprav sem se podvžal. — Kaj prepozno? — je rekel Lenet. — Ali se mu je pripetila kaka nesreča?

— On je mrtev. — Širtev! — je vzkliknila princesinja. — Obsodili so ga kot izdajalec. Bil je obsojen ter usmrčen. — Obsojen, usmrčen! — je rekel Lenet prestrašen. — Ali čujete, madama? Rekel sem vam.

— In kdo ga je obsodil? Kdo je bil tako predrzen? — Tribunal pod predsedstvom vojvode Eperuona ali pravzaprav kraljeve same. Niso se zadovoljili s smrtjo. Ta smrt naj bi bila tudi sramotna.

(Dalje prihodniti.)

Rudarska republika v Istri.

Vsled f.šistovskih zlorestev v Trstu, pa tudi vsled slabih mednarodnih razmer strajkajo vsi rudarji v premovalniških ob rekah Rači, oziroma v Labinjsko-puljskem celu mesece. Zanimivo je, da so strajkujoči delavci, da se zavarujejo proti vpadom fašistov, zasedli ves veliki premovalniški rajon in ustanovili svojo vlado.

Delavska vlada ima na razpolago rdečo garde, izdaja naredbe, je prepovedala vsemu prebivalstvu razen delavcem nošnja orožja, nadzoruje ves promet, vsi preiskave, izdaja potne dokumente in izganja neljube osebe. Vse rajon je srhutega minirani. — Mine so položene po vseh glavnih rekih, pod uradnimi poslopi, pod veliko zalogo premoga in celo pod most nad Rašo. Zvezane so potom električnih kablov tako, da morejo delavci v slučaju kakega na-

pada od strani fašistov ali karabinjerjev vse v eno mhipu dvigniti v zrak. Sicer pa so karabinjerji previdni in se drže v spoštljivo razdaljo od nevarnega rajona; tudi fašisti nimajo korajže. Na vseh vrhovih plapolajo rdeče zastave.

Generalni komisar Mosconi se zelo trudi, da bi se ta korijozni položaj nehal, ni pa imel dozdaj uspeha, ker je premovalna družba nasproti zahtevam delavcev popolnoma neodjenljiva in se ne čuje pogajati, dokler premogarni ne zapuste zasedenih uradov, ne odstranijo min in se ne razorožijo. Kar se tiče mednarodnih zahtev, se družba izgovarja na gospodarsko krizo, češ, da bi bilo treba število delavstva celo zmanjšati in omejiti delovne dni.

Medtem pa "delavska republika" delavci v slučaju kakega na-

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI

644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam se zdravim nad 23 let in imam skušnjo v vseh boleznih in ko imam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznam ti vado bolezen, da vas ozdravim in vsem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz zdravim zastrupljeno kri, mamele in lise na telesu, bolezni v urci, upadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčno boleni, celuloz, belmni v mehurju, ledakah, jetrah in žolčniku, rumečina, revmatizem, kašer, zlate žile, zlatuša itd.

Uradno ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. V torek, četrtek in soboto od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. V sredo, petek in nedeljo od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer.

Ne pošiljajte zdravil, PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN PRIIMEK.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki imajo skušnjo, da vas razumajo. Jaz znam govoriti slovensko, zato vas lahko ozdravim, kar vas razume.

CENIK KNJIG

katere se dobi pri Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St. New York

Pončne knjige.

Hitri računar .65
Nemški abecednik .35
Nemško-angleški tolmač .60
Pravilo dostojnosti .30

Slovensko-angleški slovar, trdo v platno vezan 1.50
Slovensko-nemški slovar (Janičič Bartol) 4.00
Slovensko-nemški slovarček 1.00

Zabavne in razne druge knjige.

Amerika in Amerikanci 5.00
Knjiga za lahkomišelnost ljudi, spisal I. Cankar 1.75
Pet tednov v zraku-plovu 2.00
Doli z orožjem .50
Zbrani spisi Jakob Alešovec

Kako sem se jaz likal. Prvi del 1.25
Drugi del 1.25
Tretji del 1.00
Ljubljanske slike. Četrta in peti del 1.50

Ne v Ameriko, Šesti del 1.25
Gledališke igre. Revček Andrejček .50
Zemljevidi.

Združeni držav 35
Celega sveta 10
Kranjske dežele 10
Zemljevid Evrope 30
Velika stenaska mapa Evrope 2.50
Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska vsaki po 35

Molitveniki.

Rajski Glasovi, v platno vezano .90
v usnje vezano 1.80
v kost vezano 1.70
3veta Ura, v platno vezano 1.00
v usnje vezano 2.00
v kost vezano 1.80

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštini nakaznici ali poštini znamkah. Poština je pri vseh cenah vračunjena.

Razne vesti.

Proti nemakim komunistom.

Iz Berlina poročajo, da je izdala vlada stroge odredbe proti nemakim komunistom. Vlada je prepovedala nadaljno izhajanje komunističnega dnevnika "Rote Fahne", ki je ostro napadal izjemna sodišča, pred katerimi se morajo zagovarjati komunistični agitatorji. Vlada je zasegla tiskarno in tiskarske stroje. V okoličih Wiesbadena so našli 50 kg dinamita, ki je bil namenjen za atentat na francosko vojno sodišče.

Avstrija v stiskah.

Znižanje dohodninskega davka je sklenil avstrijski narodni svet na pritisk socialnih demokratov. Vsi dohodki do letnih 500.000 K se bistveno nižje obdavčijo ter se dohodki iz nadur sploh ne obdavčijo. Zato je nastala vladna kriza. Ker se je tudi izdatek za državne nameštence izdatno zvišal, je državni deficit ogromen. Kruh se bo moral od 9 K podražiti na 60 K, trdi "Arb. Ztg." Krščanska socialna vlada se hoče baje za to čim prej umakniti ter prepustiti vladni voz zopet socialisti.

"Osem — osem".

Tako se imenuje japonski pomorski program, ki obsega osem grednotov in osem bojnih križark. Ta program se izvrši do leta 1927. Tako bo imela Japonska v tem letu 8 dreadnotov s skupno tonažo 256.000 ton in 8 bojnih križark v skupni teži 240.000 ton, 30 lahkih križark, 64 torpedov in 80 podmornice. Japonska je sedaj glede pomorske moči na tretjem mestu, hrepeni po enakovrstnosti z Anglijo in Združenimi državami.

Pesmi za naše otroke.

Spisal Oton Župančič.

Ciciban in čebela.

Čebelica leti z neba, leti, leti vse niže, vse niže in vse bliže čebelica leti z neba.

— Čebelica, odkod in kam te nesejo peroti po jasni zračni poti? — Čebelica, odkod in kam? —

— "Kje pa je tisti Ciciban, ki venomer razgraja, ki mamice nagaja, kje pa je tisti Ciciban?" —

— "Če bi bil tukaj Ciciban, čebela svetlokrila, kaj bi mu naredila, če bi bil tukaj Ciciban?" —

— "Če bi bil tukaj Ciciban, takoj mu bridko zelo zapiehm v trdo čelo, če bi bil tukaj Ciciban." —

— "Potem bi jokal Ciciban in kričal na vse grlo, da vse bi skupaj drlo, tako bi jokal Ciciban." —

— "O, naj le joče Ciciban, kriči naj kakor hoče, zvoniti izza toče nič ne pomaga, Ciciban!" —

— "Kaj misliš, da bi jokal sam? Jokala brez pokoja. Si šele le mama moja; kaj misliš, da bi jokal sam?" —

— "Kaj tudi joče mamica, če Cicibanček skače, pa si raztrga hlače, kaj tudi joče mamica?" —

— "Če hlače strga Ciciban, hlače mamica zašije, a očka mu nabije s svetlično bilko zadnjo stran." —

— "Premotil si me, Ciciban; ne vem, kaj sem hotela, pv kaj sem priletela; premotil si me, Ciciban." —

— "O, saj pove ti Ciciban, le prašaj ga, čebela, po kaj si priletela; ne laže pa ne Ciciban." —

— "Če pa ne laže Ciciban, potem je fant od fare; naj skače, vse potare; da le ne laže Ciciban!" —

In: "Cic-Cic-Ciciban!" — čebelica prepeva, vse višje poletava, za njo mi gleda Ciciban.

Rad bi izvedel, kje se nahaja JOHN CELIN, podomače Tomazičev iz Kutežvega pri Ilirski Bistrici. Jaz njegov prijatelj mu imam nekaj važnega za poročati. — Joseph Kurrent, 8006 Union Ave., Cleveland, O. (3-4-5)

POTREBUJEM

dobrega čevljarja. Malo mora znati angleško in mora biti poštenjak. Plača po dogovoru. Pišite na: John Terria, Box 26, Greenwood, Wis. (30-4-4-5)

Rad bi izvedel za naslov LIZE SKUSEK, doma iz Laporja pri Slov. Bistrici v Savinski dolini. Pred kratkim časom je prišla skozi Trst v Ameriko in se naselila nekje v Chicagi, Ill. Prosim cenjene rojake, kdor ve za njen naslov, da mi ga blagovoljno naznani, za kar bom onemu, ki mi stori to uslugo, jako hvaležen, ali pa če sama čita te vrstice, naj se oglasi na naslov: A. S. 6218 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (29-4-3-5)

Dr. Koler

SLOVENSKE ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Zaustropljenje krvi zdravi v grlo, srce, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate masele ali mehuro, če pa imate, v g. u. upadanje las, bolečine v kosteh, pridite la izditi vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalez.

Vse moške bolezni zdravim po o-trajni metodi. Kakor hitro operite se, vane preneha zdravje, ne čakajte, tamen pridite in jaz vam ga bom soproj po-rniti.

Hyrosolo ali vodno kilo ozdravim v 3. urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puškanju vode, ozdravim v gotovost.

Revmatizem, trganje, bolečine o-takline, artritisa, skrofula in druge ko-žne bolezni, ki nastanejo vedno med-este krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vas razumejo. Jaz znam slovensko, zato vas lahko ozdravim, kar vas razume slovenski. Uradne ure: ob delavnikih od 8. do 8. u.

IMPORTIRANE
BRINJEVE JAGODE
Vreča 130 funtov \$12.

Pri večjem nakupu vprašajte za posebno ceno.

K naročilu priložite Money Order

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

NOVO! NOVO!

ZNIŽANJE CENE!

veljavne od 15. marca naprej.

Cene za pristne glasne Columbia gramofone so padle od 15 do 40 odstotkov. Sedaj imate priliko kupiti pri nas gramofon za nizko ceno.

Pišite nam takoj po novi cenik z novimi cenami ter si prihranite precej dolarjev.

Ivan Pajk
24 Main St., Conemaugh, Pa.

PREDNO SE ODLOČITE

a svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vsaki listek, ali poslati denar v domovino, da s njim potnik sam kupi, pišite najprej o sa tozadevna pojasnila na rna so in zanesljivo trdiko

FRANK SAKSER STATE BANK
83 Cortlandt St., New York

BRZOPARNIK

Calabria

Cunard-Anchor črte

odpluje 17. maja

v TRST

Cena za III. razred \$120.00
Cena za II. razred \$180.00

vštevši vojni davek.

Za vsa pojasnila se obrnite na tvrdko

FRANK SAKSER STATE BANK

AMERICAN & RED STAR ČRTE

Direktna služba
NEW YORK — HAMBURG

Veliki moderni parniki na dva vlakla.
MINNEKAHA (nov) MANCHURIA MONGOLIA

samo tretji razred.
21. maja 2. junija 16. junija

NEW YORK, HAMBURG, LIBAVA IN GDANSK
POLJSKA — 25. MAJA

Najkrajša in najbolj priprava pot.
Prevaša se potnike preveč in tretjega razreda. Potnikom tretjega razreda strežbo v veliki običajni stowardi pri jedi. Zaprite zobe rezervirane za denske in otroke.
Vporajite pri kompanijski pisarni ali pri lokalnem agentu.
9 BROADWAY, NEW YORK

NAZNANILO.
Rojakom v državi Pennsylvanir naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak
ANTON GLAŽAR,
ki je bil 3 leta neopretrgano v svetovni vojni. On je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in ga rojakom toplo priporočamo. Sedaj se nahaja v Forest City in okolici.
Upravištvu Glasa Naroda.

KRETANJE PARNIKOV
KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

LAFAYETTE	7. maja	—	Havre
LAPLAND	7. maja	—	C. erbourg
CRETIC	11. maja	—	Genoa
FRANCE	12. maja	—	Havre
LA TOURAINE	12. maja	—	Havre
MAURETANIA	12. maja	—	Cherbourg
ROCHAMBEAU	14. maja	—	Havre
OLYMPIC	14. maja	—	Cherbourg
KROENTAND	17. maja	—	Trst
LA SAVOIE	21. maja	—	Havre
AQUITANIA	24. maja	—	Cherbourg
ARLON	24. maja	—	Cherbourg
LA LORRAINE	24. maja	—	Trst
ARGENTINA	24. maja	—	Cherbourg
BERGARIA	1. junij	—	Cherbourg
OLYMPIC	4. junij	—	Cherbourg
FINLAND	4. junij	—	Cherbourg
LAFAYETTE	4. junij	—	Havre
ROCHAMBEAU	7. junij	—	Havre
LA TOURAINE	7. junij	—	Havre
MAURETANIA	9. junij	—	Cherbourg
LAPLAND	11. junij	—	Cherbourg
BELVEDERE	11. junij	—	Trst
CANOPIC	17. junij	—	Genoa
KROONLAND	18. junij	—	Havre
COLUMBIA	28. junij	—	Trst
BERGARIA	30. junij	—	Cherbourg
PRES. WILSON	9. julij	—	Trst
ARGENTINA	11. julij	—	Trst
BELVEDERE	11. avg.	—	Trst

Glede cen za vožnjo iztraj in vas druzbo vnapre. obrnite se na tvrdko.

FRANK SAKSER STATE BANK
83 Cortlandt St., New York